

Uchwała Nr XLIX/388/2013

Rady Miejskiej w Słubicach

z dnia 19 grudnia 2013 r.

w sprawie przyjęcia „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest na lata 2013-2032 dla gminy Słubice – aktualizacja”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity - Dz. U.2013 poz. 594 ze zm.) Rada Miejska w Słubicach uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest na lata 2013-2032 dla gminy Słubice – aktualizacja” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Celem „ Programu usuwania wyrobów zawierających azbest na lata 2013-2032 dla gminy Słubice – aktualizacja” jest doprowadzenie do stopniowej eliminacji wyrobów zawierających azbest z otoczenia człowieka oraz ich bezpieczne i prawidłowe unieszkodliwienie.

§ 3. Traci moc Uchwała nr XXV/233/08 Rady Miejskiej w Słubicach z dnia 2 października 2008 r. w sprawie przyjęcia „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Słubice”.

§ 4. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Słubic.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Piotr Kiedrowicz

**PROGRAM USUWANIA WYROBÓW
ZAWIERAJĄCYCH AZBEST NA LATA
2013 - 2032
DLA GMINY SŁUBICE
- aktualizacja**

Zlecniodawca:

Gmina Słubice
ul. Akademicka 1
69-100 Słubice

Spis treści

1. Wstęp	4
2. Informacje na temat zgodności Programu z przepisami prawnymi oraz dokumentami programowymi i strategicznymi	5
3. Zgodność Programu z krajowymi i wojewódzkimi dokumentami programowymi.....	6
4. Aktualny stan gospodarki odpadami azbestowymi – na podstawie planu gospodarki odpadami dla województwa lubuskiego	6
5. Szacowany stan gospodarki odpadami azbestowymi w województwie lubuskim – na podstawie planu gospodarki odpadami dla województwa lubuskiego	8
6. Źródła finansowania	11
7. Baza azbestowa.....	15
8. Realizacja polityki, celów i zadań ustalonych w Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Miasta i Gminy Słubice.....	16
9. Szkodliwość azbestu dla zdrowia ludzkiego.....	20
10. Bilans wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Słubice – po aktualizacji.....	23
11. Ocena oddziaływania na środowisko	28
11.1. Charakter działań przewidzianych w dokumencie.....	29
11.2. Stopień, w jakim dokument ustala ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć, w odniesieniu do usytuowania, rodzaju i skali tych przedsięwzięć.....	29
11.3. Powiązania z działaniami przewidzianymi w innych dokumentach.....	29
11.4. Przydatność strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska.....	30
11.5. Powiązania z problemami dotyczącymi ochrony środowiska.....	30
11.6. Rodzaj i skala oddziaływania na środowisko.....	30
11.7. Prawdopodobieństwo wystąpienia, czas trwania, zasięg, częstotliwość i odwracalność oddziaływań	30
11.8. Prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych	31
11.9. Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska	31
11.10. Cechy obszaru objętego oddziaływaniem na środowisko.....	31

11.11.	Obszary o szczególnych właściwościach naturalnych lub posiadające znaczenie dla dziedzictwa kulturowego, wrażliwe na oddziaływanie, istniejące przekroczenia standardów jakości środowiska lub intensywne wykorzystywanie terenu.....	31
11.12.	Formy ochrony przyrody w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody oraz obszary podlegające ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym	33
12.	Wnioski	34
13.	Bibliografia	34
14.	Załączniki.....	35

1. Wstęp

Mając na celu realizację polityki ekologicznej państwa Burmistrz Słubice opracował w grudniu 2007 roku „Program usuwania azbestu oraz wyrobów zawierających azbest na terenie Miasta i Gminy Słubice.” Dokument ten opracowany został na podstawie „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski” przyjętego przez Radę Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 14 maja 2002 roku. obowiązek opracowania w latach 2009-2032 aktualizacji Programów usuwania azbestu wszystkich szczebli (wojewódzkich, powiatowych, gminnych) wynika z zapisów Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032, przyjętego Uchwałą Rady Ministrów nr 122/09 z dnia 14 lipca 2009, zmienioną Uchwałą Rady Ministrów nr 39/2010 z dnia 15 marca 2010. Przedmiotowa „Aktualizacja programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta i Gminy Słubice na lata 2013-2032” została opracowana w związku z nowymi uwarunkowaniami prawnymi, nowymi możliwościami finansowania zadania oraz dotychczas prowadzoną realizacją Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy. Ponadto z biegiem czasu coraz więcej podmiotów zgłaszała władzom gminy wolę usunięcia azbestu z terenu własnych nieruchomości, wobec czego zmienia się ilość takich wyrobów. Taki stan rzeczy spowodował, że władze gminy „podjęły decyzję” o konieczności wykonania aktualizacji inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest na terenie Miasta i Gminy Słubice. Inwentaryzacja ta w przeciwieństwie do poprzedniej stanowić będzie załącznik do aktualizacji i jako dokument „żywy” będzie podlegała ciągłym aktualizacjom wraz ze zmianą ilości zdemontowanych pokryć eternitowych.

Opracowana „Aktualizacja programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta i Gminy Słubice na lata 2013-2032” odnosi się również do opracowanego w 2010 r. przez Ministerstwo Gospodarki „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032, uchwalonego przez Radę Ministrów w dniu 15 marca 2010 r. uchwałą nr 39/2010 oraz jest zgodna z „Programem usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Lubuskiego z roku 2006”. W opracowaniu tym przedstawiono między innymi aktualny stan prawny uwzględniający przepisy, które weszły w życie po dniu uchwalenia gminnego programu usuwania azbestu w 2008 roku, identyfikację nowych źródeł finansowania programu, uwzględniono również powstanie bazy azbestowej omówiono harmonogram realizacji celów i zadań programu z zaznaczeniem tych, które zrealizowano dotychczas i tych, które pozostały do realizacji. W „Aktualizacji programu...” pominięto kwestie charakterystyki gminy, oceny stanu użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest, które zostały wyczerpująco opisane w samym programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest uchwalonym w 2008 roku. Postanowiono jednak ponownie przytoczyć informacje dotyczą samego materiału, jakim jest azbest oraz jego negatywnego wpływu na zdrowie człowieka. Wynika to z faktu, iż pomimo obowiązywania szeregu programów mających na celu przybliżeniu społeczności ludzkiej szkodliwości tej substancji, w dalszym ciągu w niektórych środowiskach ludzkich napotyka się na brak właściwej świadomości.

W związku z powyższym znaczna część obowiązującego dotychczas dokumentu zachowuje swoje dotychczasowe brzmienie i jest nadal aktualna. Zadaniem niniejszego opracowania jest także ocena realizacji samego programu na przełomie ostatnich 6 lat, jak i określenie rzeczywistej ilości i lokalizacji wyrobów zawierających azbest.

2. Informacje na temat zgodności Programu z przepisami prawnymi oraz dokumentami programowymi i strategicznymi

Zapisy gminnego programu usuwania wyrobów azbestowych powinny być spójne z:

- v przepisami prawnymi dotyczącymi postępowania z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest - ustawą z dnia 19 czerwca 1997 roku o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (j.t. z 2004 r., Dz. U. Nr 3, poz. 20 z późn. zm.) oraz przepisami wykonawczymi ww. ustawy,
- v kierunkami wyznaczonymi w dokumentach strategicznych, tj.:
 - krajowych i regionalnych programach/strategiach w zakresie ochrony środowiska i gospodarki odpadami,
 - programach / strategiach w zakresie ochrony środowiska i gospodarki odpadami opracowanych dla gminy (plan gospodarki odpadami).

Mając na uwadze fakt, że zarówno Program jak i niniejszą jego aktualizację sporządzono na podstawie obowiązujących przepisów prawa oraz w oparciu o dokumenty programowe i strategiczne stwierdza się zgodność Programu oraz jego Aktualizacji z przepisami prawnymi oraz dokumentami programowymi i strategicznymi.

Niniejsza Aktualizacja sporządzona została w oparciu o obowiązujące, regulacje prawodawstwa odnośnie odpadów, azbestu i wyrobów zawierających azbest, tj.:

- v Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 roku o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Tekst jednolity z 2004 roku Dz. U. Nr 3, poz. 20, z późn. zm.), ustawa wprowadza zakaz stosowania azbestu, dotyczy ochrony pracowników, przepisów karnych.
- v Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 roku w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71, poz. 649 z późn. zm.). Akt ten określa zasady bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest, warunki transportu i przygotowania do niego odpadów, oznakowanie wyrobów i odpadów azbestowych.
- v Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 roku o odpadach (j.t. z 2013 Roku Nr 21). Ustawa określa zasady postępowania przy usuwaniu odpadów zawierających azbest, wyjaśnia, że odpady zawierające azbest są odpadami niebezpiecznymi.
- v Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (j.t z 2008 roku Dz. U. Nr 25, poz. 150 z późn. zm.). Ustawa określa zasady bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest oraz kary za nieprzestrzeganie przepisów, klasyfikuje azbest jako substancję stwarzającą szczególne zagrożenie dla środowiska.
- v Ustawa z dnia 7 lipca 1994 roku Prawo budowlane (j.t. z 2010 roku Dz. U. Nr 243, poz. 1623). Ustawa określa wymagania dla prowadzenia prac remontowo-budowlanych, którymi to w większości są prace przy wyrobach zawierających azbest.

-
- v Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 14 października 2005 roku w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów (Dz. U. Nr 216, poz.1824).Rozporządzenie precyzuje zasady bezpieczeństwa i higieny przy pracach z azbestem, m. in. plany pracy, przerwy, czyszczenie ubrań.
 - v Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 13 grudnia 2010 roku w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest (Dz. U. z 2011 r., Nr 8, poz. 31). Rozporządzenie określa okres dopuszczalnego użytkowania wyrobów zawierających azbest oraz warunki bezpiecznego użytkowania, wymagania odnośnie wykorzystywania i przemieszczania azbestu.

3. Zgodność Programu z krajowymi i wojewódzkimi dokumentami programowymi

Niniejsze opracowanie zostało sporządzone w oparciu o zapisy dokumentów programowych i strategicznych:

- v Dyrektywa Rady 74/442/EEC,
- v Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2010,
- v Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Lubuskiego na lata 2012-2017 z perspektywą do 2020 r. Dnia 17 października 2012 roku w dzienniku Urzędowym Województwa Lubuskiego pod pozycją 1835 została opublikowana uchwała Nr XXX/281/12 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 10 września 2012 roku w sprawie wykonania Planu gospodarki odpadami dla województwa lubuskiego na lata 2012-2017 z perspektywą do 2020 roku.
- v Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 -2032” (Uchwała Nr122/2009 Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2009 roku),
- v Program usuwania azbestu oraz wyrobów zawierających azbest dla województwa lubuskiego z 2006 roku autorstwa ARCADIS Ekokonrem Sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu.

Sejmik Województwa Lubuskiego przyjął uchwałą XXX/280/12 z dnia 10 września 2012 roku dokument pn. „Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Lubuskiego na lata 2012-2017 z perspektywą do 2020 roku”. Poruszono w niej problematykę odpadów zawierających azbest oraz wskazano cele i kierunki działań niezbędnych do podjęcia przez Gminy.

4. Aktualny stan gospodarki odpadami azbestowymi – na podstawie planu gospodarki odpadami dla województwa lubuskiego

Na terenie województwa lubuskiego obowiązuje opracowany w 2006 r. Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla województwa lubuskiego. Jest w nim dokładnie opisana tematyka tej grupy odpadów. W Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032 założono wyeliminowanie ze stosowania do 2032 r. wyrobów zawierających azbest, stąd w tej perspektywie nie jest możliwe zapobieganie powstawaniu tych odpadów. Jednakże zakaz wprowadzania do obrotu wyrobów

zawierających azbest spowoduje w dalszej perspektywie czasowej brak powstawania odpadów zawierających azbest.

Azbest to grupa minerałów krzemianowych tworzących włókna charakteryzujących się niską przewodnością ciepła i odpornością na działanie czynników chemicznych. Stosowany był do produkcji wyrobów azbestowo – cementowych, pokryć dachowych, rur ciśnieniowych, rur w kanałach wentylacyjnych, płyty i kształtek w wymiennikach ciepłych oraz płyt elewacyjnych. Ze względu na kancerogenne działania włókien azbestowych, jego produkcja i obrót jest zakazany, natomiast miejsce jego stosowania podlegają ścisłej ewidencji i kontroli.

W 2010 r. na terenie województwa lubuskiego wytworzono około 867,0 Mg odpadów zawierających azbest, głównie materiałów konstrukcyjnych i izolacyjnych. Poniżej przedstawiono informacje o ilości wyrobów zawierających azbest oraz sposobie ich zagospodarowania.

Tabela 1. Ilość odpadów zawierających azbest wytworzona i unieszkodliwiona na terenie województwa w 2010 roku.

Kod odpadu	Wytworzenie [Mg]	Proces	Unieszkodliwienie – Masa [Mg]
16 01 11*	0,700	-	0,000
16 02 12*	4,700	-	0,000
17 06 01*	67,200	D5	81,800
17 06 05*	794,400	D5	1 058,200
Razem	867,000	-	1 140,000

Różnica pomiędzy ilością odpadów zawierających azbest wytworzoną a ilością poddaną unieszkodliwieniu metodą D5 prawdopodobnie wynika z faktu, iż na zlokalizowanym w województwie lubuskim składowisku odpadów mogącym przyjmować odpady zawierające azbest, procesowi unieszkodliwiania poddano odpady wytworzone poza województwem.

Zgodnie z informacjami zawartymi w bazie wyrobów i odpadów zawierających azbest (WBDA) na terenie województwa zinwentaryzowanych zostało 32 028 Mg wyrobów zawierających azbest (stan na dzień 14.02.2012 r.), natomiast unieszkodliwiono 1 140,0 Mg (w 90% są to płyty azbestowo-cementowe, faliste, stosowane w budownictwie). Według WBDA na terenie województwa lubuskiego do usunięcia i unieszkodliwienia pozostało ok. 31 175,5 Mg materiałów zawierających azbest.

Powszechnie stosowaną i najbardziej dostępną z metod unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest jest ich składowanie na odpowiednich składowiskach odpadów niebezpiecznych. Na terenie województwa lubuskiego funkcjonuje 1 składowisko, na których mogą być deponowane odpady zawierające azbest. Jest to ogólnodostępne składowisko w Gorzowie Wielkopolskim o pojemności 40 000 m³.

Ze względu na szczególne zagrożenie dla środowiska i zdrowia ludzkiego, wyroby zawierające azbest powinny podlegać sukcesywnej eliminacji przy zachowywaniu specjalistycznych procedur prowadzenia prac. Demontażu elementów izolacyjnych i budowlanych zawierających azbest mogą dokonać tylko osoby i firmy posiadające stosowne zezwolenia.

Najważniejsze problemy związane z azbestem, jakie wskazano w treści dokumentu to:

-
- v niepełna liczba planów sytuacyjnych rozmieszczenia wyrobów zawierających azbest oraz kompletnych rejestrów obiektów budowlanych zawierających azbest i miejsc narażenia na działanie azbestu w gminach na terenie kraju,
 - v brak pełnej inwentaryzacji zastosowanych wyrobów zawierających azbest oraz niedostateczna liczba przeprowadzonych kontroli stanu obiektów i urządzeń budowlanych przez większość osób fizycznych i prawnych, będących właścicielami, zarządcami lub użytkownikami miejsc, w których był lub jest wykorzystywany azbest lub wyroby zawierające azbest,
 - v niepełne informacje o ilości usuniętych wyrobów zawierających azbest,
 - v w przypadku przyspieszenia procesu usuwania azbestu niedostateczna pojemność jedyne go składowiska odpadów, na którym mogą być unieszkodliwione odpady zawierające azbest.

Na podstawie analizy stanu aktualnego oraz prognozowanych zmian gospodarki odpadami w województwie lubuskim, w oparciu o obowiązujące wymagania prawne, a także plany i programy rządowe w zakresie gospodarki odpadami określono cele i kierunki działań.

Definiując cele i kierunki oraz sposoby zapobiegania powstawaniu odpadów wzięto również pod uwagę wskazane główne problemy w zakresie gospodarki odpadami w województwie.

Ustalono Cel 1 - Sukcesywne osiągnięcie celów określonych w przyjętym w dniu 15 marca 2010 r. przez Radę Ministrów Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032 w okresie od 2012 r. do 2032 r.

Osiągnięcie założonych celów w zakresie eliminowania wyrobów zawierających azbest wymaga:

- v przeprowadzania systematycznie inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest,
- v wprowadzania zachęt dla społeczeństwa przyspieszających proces eliminacji wyrobów zawierających azbest z województwa.

5. Szacowany stan gospodarki odpadami azbestowymi w województwie lubuskim – na podstawie planu gospodarki odpadami dla województwa lubuskiego

Na podstawie danych Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu (POKA) szacuje się, że w latach 2013 - 2022 zagospodarowanych poprzez składowanie będzie ok. 35% odpadów, w latach 2023-2032 – ok. 37% odpadów.

Wytwarzane odpady zawierające azbest będą pochodziły wyłącznie z już użytkowanych wyrobów. Inwentaryzacja azbestu dla województwa lubuskiego wykazała, iż wg stanu bazy azbestowej na 5.12.2011 r. pozostało do unieszkodliwienia 31 028,392 Mg wyrobów zawierających azbest. Prognoza wytwarzania odpadów zawierających azbest przewiduje, że największe ilości tych odpadów będą wytwarzane w latach 2012-2020, tj. 2,17 tys. Mg/rok. W późniejszych latach wytwarzanie odpadów azbestu będzie maleć. Prognozę zawiera poniższa tabela.

Tabela 2. Prognoza ilości wytwarzanych odpadów zawierających azbest w województwie na lata 2012 - 2020

Prognoza ilości wytwarzanych odpadów zawierających azbest w województwie na lata 2012 - 2020								
2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
2 172,1	1 086,0	76,1	76,1	38,0	2,7	2,7	1,4	0,1

W 2006 roku Zarząd Województwa Lubuskiego opracował dokument pod nazwą „PROGRAM USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO”. Podstawowym celem (nadrzędnym), dla którego opracowano ww. dokument było i jest: Usunięcie wyrobów azbestowych z terenu województwa lubuskiego i bezpieczne jego unieszkodliwienie. Cel ten pozostaje w ścisłej relacji z celami zdefiniowanymi w krajowym "Programie...". Osiągnięcie tego celu będzie możliwe w perspektywie długoterminowej (okres ok. 30 lat) poprzez usunięcie z terenu województwa stosowanych od wielu lat wyrobów zawierających azbest. W celu sprawnej realizacji zamierzonego celu w „Programie wojewódzkim przyjęto następującą strategię działania:

1) Zadania pozainwestycyjne:

- v rzetelne i kompletne rozpoznanie ilości i stanu wyrobów zawierających azbest znajdujących się na terenie poszczególnych gmin,
- v opracowanie powiatowych programów usuwania wyrobów zawierających azbest i unieszkodliwiania odpadów azbestowych wraz z zaleceniami i wytycznymi dla gmin, administracji osiedli mieszkaniowych i obiektów komunalnych dotyczących sposobów bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest,
- v podjęcie stosownych inicjatyw i decyzji dotyczących lokalizacji i budowy składowisk dla odpadów azbestowych lub rozbudowy istniejących składowisk dla odpadów niebezpiecznych,
- v zintensyfikowanie kontroli tzw. "dzikich wysypisk odpadów" gdzie znajdują się także odpady azbestowe,
- v organizacja kampanii informacyjnej o szkodliwości azbestu i bezpiecznym użytkowaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest,
- v weryfikacja skali problemu obecności materiałów zawierających azbest na obszarze województwa lubuskiego w oparciu o programy powiatowe,
- v usprawnienie monitoringu bezpiecznego usuwania wyrobów zawierających azbest i składowania odpadów azbestowych,
- v wdrożenie monitoringu realizacji wojewódzkiego programu usuwania wyrobów zawierających azbest i unieszkodliwiania odpadów azbestowych,
- v intensyfikacja procesu poszukiwania środków finansowych ze źródeł zewnętrznych dla wsparcia usuwania wyrobów zawierających azbest i ich unieszkodliwiania,

2) Zadania inwestycyjne:

- v zwiększenie ilości usuwanych wyrobów zawierających azbest,
- v budowa nowych składowisk dla odpadów azbestowych lub rozbudowy istniejących składowisk dla odpadów niebezpiecznych lub składowisk odpadów komunalnych.

Tabela 3. Cele w perspektywie krótko-, średnio- i długoterminowej w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest i unieszkodliwiania odpadów azbestowych

Lp.	Okres	Cele
Nadrzędny cel Programu: Usunięcie wyrobów azbestowych z terenu województwa lubuskiego i ich bezpieczne unieszkodliwienie		

1.	Lata 2007-2012	Weryfikacja skali problemu obecności wyrobów zawierających azbest na obszarze województwa lubuskiego
		Zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest
		Bezpieczne usunięcie ok. 35 % aktualnej ilości wyrobów zawierających azbest i unieszkodliwienie odpadów azbestowych
2.	Lata 2013-2022	Bezpieczne usunięcie ok. 75% aktualnej ilości wyrobów zawierających azbest i unieszkodliwienie odpadów azbestowych
3.	Lata 2023-2032	Bezpieczne usunięcie wszystkich wyrobów zawierających azbest z terenu województwa i unieszkodliwienie odpadów azbestowych

W „Programie wojewódzkim” określono „Harmonogram rzeczowo finansowy realizacji Programu.” Zawarto w nim potrzebę opracowania przez Urzędy Gmin programów usuwania azbestu, inwentaryzacji oraz dokonywania aktualizacji. Zadania te miały być pokryte ze środków własnych, konkursów MG, WFOSiGW. Ponadto Gminy miały być odpowiedzialne za prowadzenie ewidencji wyrobów zawierających azbest i wyrobów usuniętych, działania edukacyjno – informacyjne oraz współpraca i sprawozdawczość z Ministerstwem Gosp. i WBDA.

Krajowy Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032 (KPOKA) stanowiący aktualizację dotychczas obowiązującego Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski (z 2002 r.) jako główne cele zakłada:

- v usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest,
- v minimalizację negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju,
- v likwidację szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Realizacja głównych celów odbywać się ma w ramach 5 bloków tematycznych skupiających działania legislacyjne – umożliwiające egzekwowanie obowiązków nałożonych na podmioty fizyczne i prawne oraz zasilanie danymi elektronicznego systemu monitorowania realizacji Programu, działania edukacyjno-informacyjne w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest, monitoring realizacji Programu w postaci elektronicznego Systemu Informacji Przestrzennej monitoringu procesu usuwania wyrobów zawierających azbest oraz w zakresie oceny narażenia i ochrony zdrowia, w tym działalność Ośrodka Referencyjnego Badań i Oceny Ryzyka Zdrowotnego Związanych z Azbestem. Zaplanowano przeprowadzenie pełnej i rzetelnej inwentaryzacji do 2012 r. oraz ustalenie rozmieszczenia terytorialnego azbestu i wyrobów zawierających azbest. Dodatkowo zaplanowano realizację działań w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest obejmujących zadania: usuwania wyrobów zawierających azbest z obiektów budowlanych, oczyszczania terenów nieruchomości, oczyszczania obiektów użyteczności publicznej, oczyszczania terenów byłych zakładów produkujących wyroby zawierające azbest, budowę składowisk odpadów azbestowych, budowę zakładów i urządzeń do uniestwiania włókien azbestowych w odpadach azbestowych, zadania wspierające, w tym wsparcie finansowe opracowywania programów usuwania wyrobów zawierających azbest na wszelkich szczeblach administracji publicznej. Program przewidział ponadto możliwość: składowania odpadów azbestowych na składowiskach podziemnych, wdrażanie nowych technologii umożliwiających uniestwianie włókien azbestu, pozostawianie w ziemi, w dopuszczonych prawem przypadkach, wyrobów azbestowych wycofanych z użytkowania.

6. Źródła finansowania

W związku z wejściem w życie przepisów ustawy z dnia 20 listopada 2009 r. o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 215, poz. 1664) zostały zlikwidowane Gminne i Powiatowe Fundusze Ochrony Środowiska, o których była mowa w „Programie usuwania azbestu i wyrobów azbestowych z terenu Miasta i Gminy Słubice”. Dodatkowo ustawą z dnia 29 października 2010 roku o zmianie ustawy Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. Nr 229, poz. 1498), która weszła w życie 21 grudnia 2010 roku wprowadzono nowe zasady finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej i dopuszczono możliwość udzielania dotacji celowej w rozumieniu przepisów ustawy o finansach publicznych. Do podstawowych źródeł finansowania inwestycji w zakresie gospodarki odpadami zawierającymi azbest zalicza się:

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Podstawą działania Narodowego Funduszu jest ustawa Prawo Ochrony Środowiska. Najważniejszym zadaniem Narodowego Funduszu w ostatnich latach jest efektywne i sprawne wykorzystanie środków z Unii Europejskiej przeznaczonych na rozbudowę i modernizację infrastruktury ochrony środowiska w naszym kraju. Zadaniem Narodowego Funduszu było i jest udzielanie niezbędnego wsparcia finansowego największym inwestycjom służącym ochronie środowiska. Począwszy od roku 2010, wskutek nowelizacji ustawy o finansach publicznych oraz prawa ochrony środowiska, NFOŚiGW, podobnie jak wszystkie pozostałe fundusze celowe, został przekształcony w państwową osobę prawną, przy czym cele i sprawowane funkcje pozostały niezmiennie. Na przestrzeni lat zmieniają się zarówno źródła finansowania ochrony środowiska jak i wysokość zakontraktowanych oraz wydanych środków:

Środki krajowe: Składają się na nie wpływy NFOŚiGW z różnych opłat i kar oraz pochodzące ze zwrotów pożyczek udzielonych w latach ubiegłych.

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko (POIiŚ): W ramach 4 osi priorytetowych POIiŚ (I, II, III i IV), Narodowemu Funduszowi powierzono do zakontraktowania ponad pięć (z 28) miliardów Euro pochodzących z Funduszu Spójności oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Fundusze Norweskie: W ramach dwóch mechanizmów finansowych – Norweskiego oraz Europejskiego Obszaru Gospodarczego, na 3 priorytety środowiskowe w latach 2004-2009 Państwa-darczyńcy przekazali Polsce ok. 120 mln €. W nowej perspektywie finansowej (2009-2014) kwota ta wzrosła do prawie 300 mln €.

Dofinansowanie może być udzielane w różnych formach:

- v dotacje,
- v pożyczki inwestycyjne,
- v pożyczki pomostowe,
- v dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych,
- v dopłaty do demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji,
- v nagrody,

a począwszy od 2010 roku również:

-
- v częściowa spłata kapitału kredytów bankowych,
 - v dopłata do oprocentowania lub ceny wykupu obligacji.

W ramach przedsięwzięć w zakresie gospodarki odpadami w 2012 roku obowiązywały następujące programy priorytetowe: Gospodarowanie odpadami komunalnymi (czyli rozwój systemów służących zagospodarowaniu odpadów komunalnych, rozwój selektywnego zbierania odpadów, współfinansowanie opracowania wojewódzkich planów gospodarki odpadami lub ich aktualizacji), zamykanie i rekultywacja składowisk odpadów komunalnych. Gospodarowanie odpadami innymi niż komunalne: rozwój systemów gospodarowania odpadami innymi niż komunalne, w szczególności niebezpiecznymi, usuwanie wyrobów zawierających azbest, międzynarodowe przemieszczanie odpadów. Przykładowo w roku bieżącym Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej ogłosił nabór wniosków o udostępnienie środków w ramach programu priorytetowego p.n.: „Gospodarowanie odpadami innymi niż komunalne” , część II – Usuwanie odpadów zawierających azbest. Wnioskodawcy - Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej mogą ubiegać się maksymalnie o 3 000 000 zł.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze

Od 2001 roku działalność Funduszu regulują przepisy Ustawy Prawo Ochrony Środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (j.t Dz. U. z 2008 r., Nr 25, poz.150 z późn. zm.). Zasady gospodarki finansowej WFOŚiGW w Zielonej Górze określa Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2010 r. w sprawie gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Dz. U. z 2010 r., Nr 226, poz. 1479). W rozumieniu przepisów Fundusz posiada osobowość prawną, a w oparciu o ustawę o finansach publicznych jest samorządową osobą prawną. W każdym województwie WFOŚiGW przygotowują corocznie listy zadań priorytetowych, które mogą być dofinansowane z ich środków oraz zasady i kryteria, które będą obowiązywać przy wyborze zadań do realizacji.

WFOŚiGW w Zielonej Górze na podstawie zawartego porozumienia międzyinstytucjonalnego z Instytucją Pośredniczącą pełni rolę Instytucji Wdrażającej dla I i II osi priorytetowej POIiŚ. Działania Funduszu w zakresie przypisanych zadań ukierunkowane będą na efektywną absorpcję środków unijnych w województwie lubuskim poprzez wspieranie inwestycji realizowanych przez beneficjentów w obszarach gospodarki wodno – ściekowej oraz gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi.

Na poziomie krajowym z polityki spójności w latach 2014-2020 realizowanych będzie: 5 tematycznych programów operacyjnych:

- v Infrastruktura i Środowisko 2014-2020,
- v Wiedza Edukacja Rozwój,
- v Inteligentny Rozwój,
- v Polska Cyfrowa,
- v Program dla Polski Wschodniej

oraz program pomocy technicznej.

Celem Programu Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 będzie wsparcie gospodarki efektywnie korzystającej z zasobów i przyjaznej środowisku oraz sprzyjającej spójności terytorialnej/społecznej.

Obszary planowane do wsparcia w tym Programie to przede wszystkim:

- v gospodarka niskoemisyjna,
- v przystosowanie do zmian klimatu,
- v zapobieganie ryzyku i zarządzanie ryzykiem,
- v ochrona środowiska naturalnego,
- v efektywność wykorzystania zasobów w sektorze środowiska,
- v dziedzictwo kulturowe,
- v zrównoważony transport,
- v bezpieczeństwo energetyczne,
- v sektor zdrowia.

Ze względu na niezakończone jeszcze w Parlamencie Europejskim prace nad budżetem UE na lata 2014-2020 (dane z marca 2013 roku), na programy krajowe nie została rozdzielona pełna kwota środków. Nie zostały także określone ostateczne proporcje w ogólnej alokacji pomiędzy Europejskim Funduszem Rozwoju Regionalnego a Europejskim Funduszem Społecznym. Dlatego też, na obecnym etapie nie można określić ostatecznych budżetów dla poszczególnych programów. Wstępną propozycję podziału przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4. Propozycja podziału Funduszy Europejskich 2014-2020 na programy krajowe.

Kredyty preferencyjne udzielane np. przez Bank Ochrony Środowiska (BOS S.A.)

Bank Ochrony Środowiska S.A. Oddział w Poznaniu działając we współpracy z Wojewódzkimi Funduszami Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej z terenu województwa lubuskiego uruchomił 4 linie kredytowe, w ramach których osoby fizyczne, w tym prowadzące działalność gospodarczą, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe oraz osoby prawne mogą ubiegać się o kredyt preferencyjny, charakteryzujący się niezwykle niskim oprocentowaniem oraz długim okresem kredytowania. Na podstawie nowej umowy podpisanej w 2013 roku zgodnie z procedurami obowiązującymi w Banku, BOŚ udziela kredytów preferencyjnych na inwestycje z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Z tych środków finansowane może być między innymi usuwanie wyrobów zawierających azbest. Z kredytów mogą korzystać osoby fizyczne, przedsiębiorcy oraz jednostki samorządu terytorialnego realizujący inwestycję na terenie województwa lubuskiego. Parametry kredytu przedstawiają się następująco (dane uzyskane ze strony internetowej BOŚ):

Linia nr 4

Usuwanie i unieszkodliwianie azbestu i wyrobów zawierających azbest

Przedmiot kredytowania - wymiana powierzchni dachowych lub elewacyjnych wykonanych z materiałów zawierających azbest w obiektach budowlanych

Procedura

Kredyty przeznaczone dla osób fizycznych, osób prawnych, innych jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej, którym przepisy prawa zezwalają na nabywanie praw oraz na zaciąganie zobowiązań we własnym imieniu (np. wspólnoty mieszkaniowe) – właścicieli nieruchomości lub podmiotów dysponujących innym prawem władania nieruchomością

Warunki kredytowania

Kwota kredytu: do 80% kosztów realizowanej inwestycji lecz nie więcej niż:

- v 100.000 zł dla osób fizycznych,***
- v 300.000 zł dla pozostałych Kredytobiorców,***
- v okres kredytowania objęty dopłatami: do 5 lat,***
- v okres karencji: do 6 miesięcy od dnia zawarcia umowy kredytowej,***
- v okres realizacji zadania: do 9 miesięcy od daty postawienia przez Bank kredytu do dyspozycji Kredytobiorcy,***
- v oprocentowanie: WIBOR 3M,***
- v prowizja: do 2% kwoty przyznanego kredytu,***
- v umowa zawarta na czas nieokreślony.***

Przykładowa, rzeczywista stopa oprocentowania kredytu wynosi 4,89% w skali roku, przy założeniach:

- v kwota kredytu - 25.000 PLN,***
- v oprocentowanie nominalne – 3,74% p.a. (dla WIBOR 3M = 3,74% z dn. 26.02.2013r.),***
- v okres kredytowania - 4 lata,***
- v prowizja - 2% kwoty kredytu,***
- v zabezpieczenie w formie weksla własnego.***

Szkolenia umożliwiające usuwania azbestu bez konieczności świadczenia usługi ze strony wyspecjalizowanych firm

Zgodnie z Programem Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032 stanowiącym załącznik do uchwały Rady Ministrów z dnia 15 marca 2010 roku Nr 39/2010 planowane jest rozszerzenie kręgu podmiotów uprawnionych do usuwania wyrobów zawierających azbest poprzez umożliwienie, po odbyciu odpowiedniego szkolenia, dopuszczenia do samodzielnego demontażu wyrobów zawierających azbest. Zakłada się, że stworzenie możliwości samodzielnego „zdejścia dachu azbestowego” będzie miało wymierny wpływ na ilość usuwanych wyrobów zawierających azbest. Szkolenia lokalne dla osób chętnych do samodzielnego zdjęcia własnych wyrobów azbestowych miałyby być organizowane przez gminne jednostki samorządu terytorialnego. Projekt lokalnych szkoleń w gminach miał zostać uruchomiony w 2010 roku, jednakże uruchomienie realizacji tego zadania wymaga zmian legislacyjnych. Na zorganizowanie szkoleń lokalnych w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu nieruchomości bez korzystania z usług wyspecjalizowanych firm, przewidziane zostało wsparcie finansowe ze środków Ministra Gospodarki w wysokości:

- v 2012-2015 – 3,3 mln zł (rocznie – ok. 0,8 mln zł),
- v 2016-2032 rok – 11,7 mln zł (wielkości wsparcia zadań w danym roku kalendarzowym będą ustalane przy podziale środków budżetowych).

7. Baza azbestowa

Baza Azbestowa to narzędzie do gromadzenia i przetwarzania informacji uzyskanych z inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest. Baza jest prowadzona przez Ministerstwo Gospodarki i stanowi jedno z narzędzi monitorowania realizacji zadań wynikających z Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032. Uznano za konieczne stworzenie bazy informacyjnej, której funkcjonowanie pozwoli na określanie w kolejnych latach stopnia zaawansowania prac związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest z terytorium Polski w układzie gmin i województw oraz unieszkodliwianiem przez składowanie powstających odpadów niebezpiecznych zawierających azbest. Gromadzone w bazie dane mają służyć administracji rządowej, samorządowej wojewódzkiej i gminnej do monitoringu oczyszczania kraju z azbestu. Wdrożenie wojewódzkiej bazy wyrobów i odpadów zawierających azbest (WBDA) umożliwia agregację wyników corocznej inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest, należących do osób fizycznych i prawnych, wyrobów zarówno wykorzystywanych, jak i takich, których eksploatacja została zakończona. Program obsługujący bazę WBDA pozwala na gromadzenie, aktualizację i udostępnianie zawartych w niej informacji, a także archiwizację danych zgromadzonych w kolejnych latach oraz otwieranie bieżącego roku sprawozdawczego po zakończeniu I kwartału. Baza WBDA, umieszczona na szybkim serwerze spełniającym wymagania Generalnego Inspektora Danych Osobowych, dostępna jest na stronie internetowej www.bazaazbestowa.gov.pl, a korzystanie z niej jest bezpłatne. W skład bazy WBDA wchodzi następujące zbiory:

-
- v zbiór danych „Wyrób” funkcjonujący w bazie pod nazwą „Wyroby i agregacja danych” (dostępny wyłącznie dla posiadaczy hasła dostępu),

oraz zbiory ogólnodostępne:

- v zbiór danych „Firmy”,
- v zbiór danych „Składowiska”,
- v zbiór danych „Akty prawne”,
- v zbiór „Słownik wyrobów zawierających azbest”,
- v zbiór „Aktualności”.

Do zbioru danych „Wyrób” i danych zagregowanych mają dostęp jedynie użytkownicy posiadający hasło dostępu, składające się z loginu (kodu cyfrowego) i hasła, przypisanych każdej gminie i województwu. Użytkownikami tymi są urzędy gminne i marszałkowskie oraz użytkownicy ze szczebla centralnego. Zgodnie z projektem i konstrukcją zbioru danych „Wyrób”, użytkownicy z poziomu gminy mają dostęp wyłącznie do danych dotyczących terenu swojej gminy. Zbiór danych „Wyrób” wypełniany jest informacjami przekazywanymi przez właściciela, zarządcę lub użytkownika miejsc, w których był lub jest wykorzystywany azbest lub wyroby zawierające azbest, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest (Dz. U. 2011, Nr 8 poz. 31).

Gmina Słubice nie jest użytkownikiem WBDA.

8. Realizacja polityki, celów i zadań ustalonych w Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Miasta i Gminy Słubice

Jak zaznaczył autor w treści uchwalonego w 2008 roku „Programu...” jego podstawowym celem jest:

- v spowodowanie oczyszczenia obszaru gminy z azbestu oraz usunięcie stosowanych od wielu lat wyrobów zawierających azbest,
- v wyeliminowanie negatywnych skutków zdrowotnych u mieszkańców gminy spowodowanych azbestem oraz ustalenie koniecznych do tego uwarunkowań,
- v spowodowanie sukcesywnej likwidacji oddziaływania azbestu na środowisko i doprowadzenie, w określonym horyzoncie czasowym, do spełnienia wymogów ochrony środowiska,
- v stworzenie odpowiednich warunków do wdrożenia przepisów prawnych oraz norm postępowania z wyrobami zawierającymi azbest,
- v pomoc mieszkańcom gminy w realizacji kosztownej wymiany płyt cementowo – azbestowych zgodnie z przepisami prawa.

Zadaniem programu jest określenie warunków sukcesywnego usuwania wyrobów zawierających azbest. W programie zawarte zostały:

- v oszacowane ilości wyrobów azbestowych oraz ich rozmieszczenie na terenie gminy,

- v szacunki jednostkowych kosztów usuwania dachowych pokryć azbestowych i płyt azbestowo cementowych,
- v propozycje odnośnie udzielania przez samorząd pomocy mieszkańcom w realizacji programu,
- v potrzeby kredytowe.

Dla miasta i gminy Słubice, na lata 2007 – 2032 wyznaczono następujący plan działań, który pozwoli na osiągnięcie celów i wykonanie zadań w ramach planowanego systemu usuwania wyrobów zawierających azbest:

Tabela 5. Harmonogram rzeczowy na lata 2008 – 2032

Lp.	Nazwa zadania	Okres realizacji
1.	Opracowanie „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest”	XII 2007 – III 2008
2.	Działalność informacyjna i edukacyjna skierowana do właścicieli, zarządców i użytkowników budynków, budowli i instalacji zawierających azbest	2008- 2032
3.	Realizacja „Programu...” Sukcesywne usuwanie eternitu	2009 - 2032
4.	Monitoring i ocena realizacji „Programu...” w ramach Planu gospodarki odpadami dla Powiatu Słubickiego	2008 - 2032

Z informacji uzyskanych od pracowników Urzędu Miejskiego w Słubicach ww. harmonogram został zrealizowany w zakresie informacji mieszkańców gminy o konieczności likwidacji wyrobów azbestowych oraz możliwości uzyskiwania dofinansowania na ten cel. Rozpowszechniona została również informacja o wykonaniu przez gminę aktualizacji dokumentu „Aktualizacja programu usuwania azbestu...”. Podstawą ubiegania się o środki finansowe na ww. cel jest uwzględnienie danego obiektu budowlanego w ww. programie.

Aby osiągnąć cel założony w Krajowym Programie oczyszczania Kraju z Azbestu, tj. pozbycia się tego materiału do końca roku 2032 koniecznością jest zaplanowania dalszych działań, które pozwolą na osiągnięcie założonych celów. Cele te będzie można osiągnąć przy poprzez:

Tabela 6. Plan działań 2013-2018

Lp.	Działania przewidziane do realizacji	Opis działania
1	Podjęcie działań w kierunku pozyskania funduszy ze źródeł zewnętrznych na realizację Programu Gminy	Kontakt z Wojewódzkim Ochrony Środowiska
2	Zorganizowanie spotkania z mieszkańcami, którzy zgłosili posiadanie wyrobów zawierających azbest, informacje o firmie, która podejmie się usunięcia wyrobów azbestowych	Informacja o spotkaniu jego zorganizowanie i przeprowadzenie
3	Przeprowadzenie przez właścicieli i zarządców obiektów budowlanych oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest, określenie stopnia	Podejmowanie w miarę potrzeby odpowiednich działań administracyjnych w stosunku do właścicieli lub zarządców obiektów szczególnie za-

	pilności usunięcia tych wyrobów oraz przekazanie zebranych informacji (na specjalnie przygotowanych arkuszach ocen), do nadzoru budowlanego w starostwie.	grożonych
4	Pomoc w poszukiwaniu źródeł finansowania osobom fizycznym, wspólnotom mieszkaniowym, innym właścicielom zasobów mieszkaniowych i przedsiębiorcom na wymianę pokryć dachowych i elewacji z azbestu.	Kontakt z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska w Zielonej Górze
5	Usuwanie wyrobów zawierających azbest: usunięcie wyrobów zawierających azbest z Obiektów oświatowych, użyteczności publicznej i innych będących własnością Gminy – wymiana rur wodociągowo kanalizacyjnych z azbestu	Usuwanie wyrobów zawierających azbest i unieszkodliwianie odpadów azbestowych z terenu Miasta i Gminy Słubice zgodnie z przepisami prawa i w sposób bezpieczny dla ludzi i środowiska. W pierwszej kolejności powinny zostać usunięte wyroby znajdujące się w złym stanie technicznym i jednocześnie stanowiące największe zagrożenie dla zdrowia człowieka. Za usuwanie wyrobów odpowiedzialni są właściciele nieruchomości, na których zlokalizowany jest azbest, natomiast gmina będzie udzielać im wsparcia poprzez dofinansowanie zadania usuwania wyrobów. Ilość i częstotliwość usuwania wyrobów będzie zależna od kwoty pozyskanego dofinansowania.
6	Działania informacyjne i edukacyjne w zakresie bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów i odpadów zawierających azbest	Prowadzenie szerokiej akcji informacyjnej nt. postępowania z wyrobami zawierającymi azbest, sposobu ich usuwania, wpływu azbestu na organizm ludzki
7	Aktualizacja danych o wyrobach zawierających azbest	Inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest na terenie gminy wymaga systematycznej aktualizacji w zakresie usuniętych wyrobów, a także wprowadzenia nowych informacji o wyrobach azbestowych dotychczas niezgłoszonych. Zgromadzone dane będą uaktualniane w oparciu o „Informacje o wyrobach azbestowych” przedkładane corocznie przez posiadaczy wyrobów azbestowych właściwym organom.
8	Współpraca z innymi organami w zakresie poprawnego przesyłania danych o wyrobach azbestowych	Wójt Gminy ma obowiązek przedkładać marszałkowi województwa informacje o rodzaju, ilości i miejscach występowania wyrobów azbestowych. Informacje te są przedkładane raz w roku, do

		dnia 31 marca za poprzedni rok kalendarzowy, wg stanu na dzień 31 grudnia. Sposób przekazywania informacji określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2009r. w sprawie sposobu przedkładania wojewodom informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska oraz Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2012 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie sposobu przedkładania marszałkowi województwa informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska. Dane o wyrobach azbestowych będą na bieżąco zamieszczane w Bazie Azbestowej pod adresem: www.bazaazbestowa.gov.pl
9	Poszukiwanie i pozyskiwanie dofinansowań na realizację Programu	Współpraca z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze oraz Starostą Słubickim. Coroczne występowanie z wnioskiem do WFOSiGW o przyznanie dotacji oraz do Starosty Słubickiego o przeznaczenie środków z budżetu Powiatu na realizację programu usuwania azbestu. Poszukiwanie nowych źródeł dofinansowania.
10	Monitoring i sprawozdawczość z realizacji „Programu”.	Wdrożenie monitoringu realizacji „Programu” polegającego na corocznym podsumowaniu ilości i rodzaju usuniętych wyrobów zawierających azbest i korygowaniu planów na następne lata. Sprawozdania z realizacji „Programu” powinny być wykonywane z częstotliwością co 2 lata. Dokumenty w postaci Aktualizacji „Programu” powinny być opracowywane co 4 lata.

9. Szkodliwość azbestu dla zdrowia ludzkiego

Azbest jest nazwą handlową 6 różnych minerałów z grupy serpentynów i amfiboli występujących w postaci włóknistych skupień. Pod względem chemicznym są uwodnionymi krzemianami magnezu, żelaza, wapnia i sodu. Chorobotwórcze działanie azbestu powstaje w wyniku wdychania włókien, zawieszonych w powietrzu. Dopóki włókna nie są uwalniane do powietrza i nie występuje ich wdychanie, wyroby z udziałem azbestu nie stanowią zagrożenia dla zdrowia. Na typ patologii wpływa rodzaj azbestu, wymiary tworzących go włókien i ich stężenie oraz czas trwania narażenia.

Azbest jest materiałem praktycznie niezniszczalnym, nie ulega on bowiem ani degradacji biologicznej, ani termicznej, w związku z czym po wprowadzeniu do środowiska może on pozostawać tam przez dziesiątki, a nawet przez setki lat. W handlu powszechnie stosowano trzy rodzaje minerałów:

- v krokidolit, „azbest niebieski” ma najkorzystniejsze właściwości mechaniczne, przez co był najchętniej wykorzystywany w przemyśle. Należy do grupy amfiboli, jest najbardziej szkodliwy, rakotwórczy i mutageny - najwcześniej wycofany z użytkowania w latach 80 - tych,
- v amosyt, „azbest brązowy”, należący do grupy amfiboli, o szkodliwości pośredniej między krokidolitem i chryzotylem. Ma włókna sztywniejsze i mniej giętkie w porównaniu z chryzotylem. Nie spotykany w wyrobach produkcji polskiej, stosowany w wyrobach europy zachodniej, często w formie tynków i natrysków ogniochronnych,
- v chryzotyl „azbest biały” - przedstawiciel grupy serpentynu, - najczęściej z azbestów stosowany w produkcji wyrobów azbestowo - cementowych oraz popularnych wyrobów tkanych i przędz termoizolacyjnych.

Dla uniknięcia groźby chorób, organizm nie powinien być ekspozowany na powietrze „znacznie” zanieczyszczone pyłami azbestowymi. Ekspozycja nieznaczna, przypadkowa wydaje się nieunikniona, tak z uwagi na rozpowszechnienie wyrobów azbestowych, do niedawna w powszechnym będących użyciu, jak z powodu konsekwencji tego rozpowszechnienia - stałej obecności zmiennych, na ogół niewielkich poziomów pyłów azbestu, występujących w powietrzu atmosferycznym w sposób naturalny. Zanieczyszczenia te w obszarach zindustrializowanych występują na nieco wyższych poziomach.

Można wyróżnić trzy rodzaje narażenia na pyły azbestowe, a mianowicie ekspozycję:

- v zawodową – związaną z pracą w kopalni oraz w zakładach produkujących i stosujących wyroby azbestowe - również praca w warsztatach samochodowych i praca przy usuwaniu wyrobów i materiałów zawierających azbest,
- v parazawodową – dotyczy mieszkańców terenów sąsiadujących z kopalniami i zakładami przetwarzającymi azbest oraz rodzin pracowników tych zakładów,
- v środowiskową – związana z występowaniem azbestu w powietrzu atmosferycznym, wodzie pitnej i artykułach spożywczych.

Pomimo tego, że azbest był wykorzystywany od czasów starożytnych, to jego szkodliwy wpływ na organizm człowieka rozpoznano dopiero na początku XX wieku. Biologiczna agresywność pyłu azbestowego jest zależna od stopnia penetracji i liczby włókien, które uległy retencji w płucach, jak również od fizycznych i aerodynamicznych cech włókien. Szczególne znaczenie ma w tym przypadku średnica włókien. Włókna cienkie, o średnicy poniżej 3 μm , przenoszone są łatwiej i docierają do końcowych odcinków dróg oddechowych, podczas gdy włókna grube, o średnicy powyżej 5 μm ,

zatrzymują się w górnych odcinkach dróg oddechowych. Skręcone włókna chryzotyli o dużej średnicy, mają tendencję do zatrzymywania się wyżej, w porównaniu z igłowymi włóknami azbestów amfibolowych, z łatwością przenikających do obwodowych części płuc. Największe zagrożenie dla organizmu ludzkiego stanowią włókna respirabilne, to znaczy takie, które mogą występować w trwałej postaci w powietrzu i przedostawać się z wdychanym powietrzem do pęcherzyków płucnych. Są one dłuższe od 5 μm , mają grubość mniejszą od 3 μm , a stosunek długości włókna do jego grubości nie jest mniejszy niż 3:1. Ze względu na to, że włókna azbestu chryzotylowego są łatwiej zatrzymywane w górnych partiach układu oddechowego, w porównaniu z włóknami azbestów amfibolowych oraz ze względu na fakt, że są także skuteczniej usuwane z płuc, narażenie na kontakt z azbestem amfibolowym niesie ze sobą ryzyko zdrowotne.

Krótkookresowe narażenie na działanie azbestu może prowadzić do zaburzeń oddechowych, bólów w klatce piersiowej oraz podrażnienia skóry i błon śluzowych. Z kolei chroniczna ekspozycja na włókna azbestowe może być przyczyną takich chorób układu oddechowego jak:

- v pylica azbestowa (azbestoza) – rodzaj pylicy płuc spowodowanej wdychaniem włókien azbestowych. Przejawia się suchym, męczącym kaszlem, dusznością wysiłkową, bólami w klatce piersiowej oraz objawami nieżytu oskrzeli i rozedmy płuc. Włókna azbestowe wnikają aż do najgłębszych części płuc. Powstają ciała żelaziste, które powodują uszkodzenia i zwłóknienia tkanki płucnej.

W latach 1976-96 rozpoznano w Polsce 1314 przypadków azbestozy płuc. Powodowana jest przez stosunkowo duże stężenia włókien, a jej okres rozwoju może trwać nawet 30 - 40 lat.

- v zmiany opłucnowe – występują już przy niewielkim narażeniu na włókna azbestowe. Powodują one ograniczenie funkcjonowania płuc, a także zwiększają ryzyko zachorowania na raka oskrzeli i międzybłoniaka opłucnej.
- v rak płuc – najczęściej powodowanym przez azbest nowotworem dróg oddechowych jest rak oskrzeli. Jest to seria nienaprawionych defektów genetycznych w komórkach prowadzących do rozwoju guza. Ekspozycja na azbest powoduje powstawanie międzybłoniaków opłucnej i otrzewnej. Jest to postępująca choroba prowadząca do śmierci. Okres rozwoju może wynosić nawet 25 – 40 lat, a śmierć następuje po dwóch latach od wystąpienia objawów. Nowotwór ten rozwija się u osób zawodowo narażonych na kontakt z azbestem oraz u osób mieszkających w okolicach kopalni i zakładów przetwórstwa azbestu. Za powstanie tego typu schorzeń odpowiedzialne są wszystkie rodzaje azbestu, ale największą szkodliwość przypisuje się azbestom amfibolowym. Ilość wykrywanych tego typu nowotworów zwiększa się o około 10% rocznie. W Polsce co roku umiera na międzybłoniaka około 120 osób, natomiast we Francji 400 – 600 osób.

Minister Pracy i Polityki Społecznej Rozporządzeniem z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy ustalił wartości najwyższych dopuszczalnych stężeń chemicznych i pyłowych czynników szkodliwych dla zdrowia. Wśród pyłów znalazły się również pyły zawierające azbest. Jednakże należy pamiętać, że pojęcie stężeń dopuszczalnych w przypadku azbestu jest umowne i stanowi kompromis pomiędzy wymaganiami medycyny a możliwościami technicznymi, a działania Unii Europejskiej dążą do zminimalizowania wpływu azbestu na zdrowie ludzkie. Szkodliwe działanie azbestu może zostać zwielokrotnione w momencie jednoczesnego narażenia organizmu na inne substancje rakotwórcze (np. węglowodory aromatyczne, metale ciężkie czy dym tytoniowy).

Tabela 7. Wykaz wartości najwyższych dopuszczalnych stężeń pyłowych czynników zawierających azbest, szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (na podst. Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. Nr 217, poz. 1833 z późn. zm.).

Lp.	Nazwa i nr CAS4 czynnika szkodliwego dla zdrowia	Najwyższe dopuszczalne	
		mg/m ³	Włókien w cm ³
1.	Pyły zawierające azbest (jeden lub więcej rodzajów azbestu wymienionych poniżej):		
	Aktynolit [77536-66-4] Antofilit [77536-67-5] Chryzotyl [12001-29-5] Grueneryt (amozyt) [12171-73-5] Krokydolit [12001-28-4] Tremolit [77536-68-6]		
	- pył całkowity ¹	0,5	-
	- włókna respirabilne ³	-	0,1
2.	Pyły talku i talku zawierającego włókna mineralne (w tym azbest): [14807-96-6]		
	a) talk zawierający włókna mineralne (w tym azbest):		
	- pył całkowity ¹	1	-
	- włókna respirabilne ³	-	0,5

¹Pył całkowity – zbiór wszystkich cząstek otoczonych powietrzem w określonej objętości powietrza

²Pył respirabilny – zbiór cząstek przechodzących przez selektor wstępny o charakterystyce przepuszczalności wg wymiarów cząstek opisanej logarytmicznie – normalną funkcją prawdopodobieństwa ze średnią wartością średnicy aerodynamicznej $3,5 \pm 0,3 \mu\text{m}$ i z geometrycznym odchyleniem standardowym $1,5 \pm 0,1$.

³Włókna respirabilne - włókna o długości powyżej $5 \mu\text{m}$ o maksymalnej średnicy poniżej $3 \mu\text{m}$ i o stosunku długości do średnicy > 3 .

⁴CAS (Chemical Abstracts Service Registry Number) jest oznaczeniem numerycznym substancji pozwalającym jednoznacznie zidentyfikować substancję chemiczną.

Przeprowadzone badania kontrolne środowiskowych stężeń włókien azbestu w aglomeracjach wielkomiejskich wykazały najwyższe, ponadnormatywne stężenia przy węzłach komunikacyjnych zlokalizowanych w Warszawie, Katowicach i Łodzi.

Na obszarze Gminy Słubice nie prowadzono podobnych badań, dlatego brak danych dotyczących stężeń włókien azbestu na terenie gminy. Nie ma w Polsce dokładnych danych dotyczących liczby osób, w przeszłości narażonych zawodowo, oraz w przeszłości i obecnie narażonych środowiskowo.

Nadal istnieje skażenie środowiska pyłem azbestu, pochodzącym z tak zwanych „dzikich wysypisk odpadów” – szczególnie w lasach i odkrytych wyrobiskach. Nadal ma miejsce pylenie – w coraz większym stopniu – z uszkodzonych powierzchni płyt na dachach i elewacjach budynków.

Polska powinna zostać objęta stałym monitoringiem stanu zdrowia ludności narażonych na oddziaływanie azbestu, gdyż zagrożenie to stale zwiększa się, na skutek nie usunięcia przyczyn zachorowalności. Poważny niepokój musi budzić fakt, że usuwanie obecnie z dachów i elewacji wyrobów zawierających azbest przez przypadkowe i nieprofesjonalne firmy lub na własną rękę, zwiększa zagrożenie pyłem azbestowym dla mieszkańców kraju.

Usunięcie tych zagrożeń będzie w skali kraju wymagało:
v monitorowania i utworzenia bazy danych o aktualnym narażeniu mieszkańców,

v opracowania programu uwzględniającego również korzyści społeczne i ekonomiczne z powodu obniżenia zachorowalności i zgonów, spowodowanych azbestem.

Nie ma dowodów świadczących o tym, że azbest spożyty w wodzie jest szkodliwy dla zdrowia. Zarówno raport Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) jak i stanowisko Państwowego Zakładu Higieny są w tej sprawie jednoznaczne. Dlatego zastępowanie rur azbestowo-cementowych w instalacjach ziemnych wyrobami bezazbestowymi powinno następować sukcesywnie, w miarę technicznego zużycia lub w przypadku woli wymiany na rury bezazbestowe.

10. Bilans wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Słubice – po aktualizacji

Wyniki aktualizacji inwentaryzacji obiektów pokrytych azbestem oparto na danych przyjętych w „Programie usuwania azbestu oraz wyrobów zawierających azbest na terenie miasta i gminy Słubice). Jako wagę 1 m² płyty falistej przyjęto 11 kg. Do powierzchni zadaszenia obiektów dodano 10 % z uwagi na ułożenie pokryć dachowych azbestowych na tzw. zakładkę.

Z zebranych danych wynika, że na terenie gminy występuje 1 059,036 Mg materiałów azbestowych – dane zawarte w programie uchwalonym w 2008 roku (dane bez podmiotów gospodarczych). W trakcie aktualizacji zinwentaryzowano kolejne 14 obiektów. Wizje terenowe potwierdziły występowanie dodatkowych 8844 m² materiałów azbestowych, w przeważającej ilości pokryć dachowych, ale również płyt zdemontowanych czy ogrodzeń posesji. Zakładając przyjętą w „Programie usuwania azbestu z roku 2008...” wagę 1 m² płyty falistej (11 kg) aktualizacja przynosi dodatkowe 97 284 kg azbestu na terenie gminy (97,28 Mg).

Stan techniczny wyrobów azbestowych można ocenić jako dobry. Ilość wyrobów azbestowych w poszczególnych typach zabudowy przedstawiono w tabeli poniżej:

Tabela 8. Ilość wyrobów azbestowo-cementowych występujących na terenie Gminy Słubice w poszczególnych typach zabudowy

Rodzaj obiektu	Pokrycia dachowe (m2)
Zabudowa jednorodzinna (osoby fizyczne)	32 786
Zabudowaniach po „PGR-owskich”	59 457
Zabudowaniach należących do firm prywatnych	11 827
Ogródkach działkowych	1 050
RAZEM	105 120

Tabela 9. Ilości wyrobów azbestowych w poszczególnych miejscowościach w Gminie Słubice (zabudowa jednorodzinna osoby fizyczne) *

Miejscowość	Ilość wyrobów azbestowych	
	m2	Mg
Słubice	5 436,4	59,80

Pławidło	1435	15,785
Kolonia Lubusz	480	5,28
Drzecin	5957,1	65,53
Lisów	1033,6	11,37
Golice	8481	93,30
Stare Biskupice	2010	22,110
Nowe Biskupice	240	2,640
Kunowice	1945	21,395
Kunice	220	2,420
Rybocice	1157	12,727
Świecko	3441	37,85
Nowy Lubusz	950	10,450
RAZEM	32 786	361

*** - szczegółową inwentaryzację stanowi załącznik nr 2.**

Znając powierzchnię wyrobów azbestowo-cementowych oraz wagę 1 m² płyty falistej można obliczyć wagę wszystkich płyt azbestowych:

$$105\,120\text{ m}^2 \times 11\text{ kg} = 1\,156\,320\text{ kg} = 1\,156,32\text{ Mg}$$

Ilość eternitu znajdującego się w posiadaniu osób fizycznych z uwzględnieniem wspólnot mieszkaniowych

$$32\,786\text{ m}^2 \times 11\text{ kg} = 360\,646\text{ kg} = 360,64\text{ Mg}$$

Ilość eternitu znajdującego się na budynkach po dawnych „PGR-ach”

$$59\,457\text{ m}^2 \times 11\text{ kg} = 654\,027\text{ kg} = 654,03\text{ Mg}$$

Ilość eternitu znajdującego się na budynkach należących do firm prywatnych

$$11\,827\text{ m}^2 \times 11\text{ kg} = 130\,097\text{ kg} = 130,1\text{ Mg}$$

Ilość eternitu znajdującego się na ogródkach działkowych

$$1\,050\text{ m}^2 \times 11\text{ kg} = 11\,550\text{ kg} = 11,5\text{ Mg}$$

ponadto na terenie gminy występują rury azbestowo-cementowe ok. 2 km

1 mb rury azbestowo cementowej to ok. 40 kg. Na terenie gminy mamy zatem ok. 80 Mg rur wykonanych z tego materiału.

W celu zakwalifikowania wyrobów zawierających azbest do dalszego użytkowania lub usunięcia oraz określenia stopnia pilności działań naprawczych, właściciele obiektów posiadających obiekty z wyrobami zawierającymi azbest powinni wykonać ocenę stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów według załącznika 2 do Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z 2 kwietnia 2004 r. (Dz. U. Nr 71, poz. 649).

Tabela 10. Ocena pokryć dachowych na terenie Gminy Słubice

Ocena pilności usunięcia pokryć dachowych zawierających azbest	%
Stopień pilności I (wymiana lub naprawa wymagana bezzwłocznie)	4,90%
Stopień pilności II (ponowna ocena wymagana w czasie do 1 roku)	15,6%
Stopień pilności III (ponowna ocena w terminie do 5 lat)	79,50

Większość dachów w Gminie Słubice jest w stanie surowym. Należy zaznaczyć, że odpowiednie zabezpieczenie wyrobów zawierających azbest np. poprzez pomalowanie, może przedłużyć ich żywotność, jednak nie uchroni przed ich całkowitym usunięciem.

Pokrycia azbestowe znajdują się w większości przypadków na terenie prywatnych posesji, wybudowanych jeszcze przed II wojną światową lub zaraz po niej.

Pokrycia azbestowe znajdują się przede wszystkim na budynkach mieszkalnych, oraz budynkach gospodarczych (stodoły, gołębniki, obórki, składziki, garaże, ogrodzenia), ale także pozostawione są luzem na podwórzach, w ogrodach i na polach.

Z uwagi na dużą skalę występowania wyrobów azbestowych na terenie gminy, zgodnie z zapisem w Programie usuwania azbestu oraz wyrobów zawierających azbest na terenie Miasta i Gminy Słubice władzom zaleca się uwzględnienie dofinansowywania usuwania azbestu w budżecie gminy na poszczególne lata. Wielkość dofinansowania winna zostać ustalona w odpowiednio przygotowanym regulaminie w zależności od kondycji finansowej gminy, pilności określonych inwestycji oraz ponoszonych na ten cel wydatków.

O kolejności usuwania wyrobów azbestowych powinny decydować wyniki stanu technicznego pokrycia dachowego.

Poniżej zaproponowane zostały warianty finansowania programu, obejmując gospodarstwa domowe osób fizycznych nie prowadzących działalności gospodarczej. Warianty zostały opracowane analogicznie do zaproponowanych wariantów w „Programie usuwania azbestu uchwalonego w 2008 roku...” biorąc pod uwagę zmiany w przepisach polegające na zniknięciu m.in. Gminnych Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i zastąpienie ich budżetem gminy. Zakładany koszt utylizacji 1 m² płyt eternitowych przyjęto na poziomie 25,00 zł netto (średnia cena z regionu). W cenę wchodzi demontaż, transport oraz utylizację odpadu.

WARIANT 1

Zakłada, że wszystkie koszty związane z demontażem, transportem i utylizacją poniosą właściciele nieruchomości.

$$32\,786\text{ m}^2 \times 25\text{ zł/m}^2 = 819\,650\text{ zł netto}$$

Przykładowo właściciel nieruchomości posiadający 150 m² pokrycia dachowego musi ponieść następujące koszty:

$$150\text{ m}^2 \times 25\text{ zł/m}^2 = 3\,750\text{ zł netto}$$

Dodatkowo właściciel nieruchomości pokryje koszty związane z zamontowaniem nowego pokrycia dachowego.

WARIANT 2

Wariant 2 zakłada, że po przyjęciu „Programu...” samorząd przeznaczy na dofinansowanie z budżetu gminy, a w następnych latach również z innych zewnętrznych źródeł finansowania, kwotę w wysokości ok. 30 000 zł.

Gmina dofinansowuje wywóz i unieszkodliwienie szkodliwych materiałów koszt ok. 15 zł/m²

Koszty realizacji WARIANTU 2 przedstawiają się następująco:

Koszty właściciela nieruchomości (demontaż):

32 786 m² x 8 zł/m² = 262 288 zł – demontaż

Dofinansowanie budżet gminy (transport i utylizacja)

32 786 m² x 11 zł/m² = 360 646 zł - transport

32 786 m² x 6 zł/m² = 196 716 zł – utylizacja

RAZEM: 819 650 zł netto

Przy założeniach WARIANTU 2, gdy właściciel nieruchomości posiada 150 m² pokrycia eternitowego w zabudowie niskiej musi liczyć się z następującymi kosztami:

8 zł/m² x 150 m² = 1200 zł

Dofinansowanie z budżetu gminy w tym wariantie wynosi:

11 zł/m² x 150 m² = 1 650 zł

6 zł/m² x 150 m² = 900 zł

RAZEM = 3 750 zł

Właściciele nieruchomości przy założeniach WARIANTU 2 pokryją koszty związane z zakupem i montażem nowego pokrycia dachowego.

Przy kwocie 30 000 gmina mogłaby dofinansować usunięcie ok. 2 000 m² azbestu rocznie.

WARIANT 3

Wariant 3 zakłada, że po przyjęciu Programu... samorząd udziela osobom fizycznym, jednorazowego dofinansowania na usunięcie azbestu pokrywając 50% wartości kwoty stanowiącej koszt demontażu, transportu i unieszkodliwiania odpadów azbestowych.

Dofinansowanie dotyczy osób fizycznych posiadających tytuł prawny do nieruchomości, na terenie których występują obiekty budowlane zawierające te wyroby

Koszty demontażu, transportu i utylizacji, które ponosi właściciele budynków to:

32 786 m² x 8 zł/m² = 262 288 zł - demontaż

32 786 m² x 11 zł/m² = 360 646 zł - transport

32 786 m² x 6 zł/m² = 196 716 zł – utylizacja

RAZEM = 819 650 zł

Budżet gminy pokrywa 50 % kosztów związanych z demontażem, transportem i utylizacją:

- v demontaż 131 144 zł,**
- v transport 180 323 zł,**
- v utylizacja 98 358 zł.**

RAZEM = 409 825 zł

Przykładowo, właściciel nieruchomości posiadający 150 m² pokrycia dachowego musi ponieść następujące koszty:

- 150 m² x 8 zł/m² = 1200 zł**
- 150 m² x 11 zł/m² = 1650 zł**
- 150 m² x 6 zł/m² = 900 zł**

RAZEM = 3 750 zł

Budżet gminy finansuje 50 % łącznych kosztów czyli:

- v demontaż 600 zł,**
- v transport 825 zł,**
- v utylizacja 450 zł.**

RAZEM = 1 845 zł

Dodatkowo właściciel nieruchomości pokryje koszty związane z zamontowaniem nowego pokrycia dachowego.

WARIANT 4

W wariantcie 4 gmina z własnego budżetu finansuje w całości przetransportowanie na składowisko odpadów oraz utylizację na składowisku. Natomiast właściciel nieruchomości poniesie koszty związane z demontażem płyt azbestowo-cementowych.

Koszty realizacji WARIANTU 4 przedstawiają się następująco:

Koszty właściciela nieruchomości (demontaż):

32 786 m² x 8 zł/m² = 262 288 zł - demontaż

Dofinansowanie z budżetu gminy (transport i utylizacja)

- 32 786 m² x 11 zł/m² = 360 646 zł - transport**
- 32 786 m² x 6 zł/m² = 196 716 zł - utylizacja**

RAZEM = 819 650 zł

Przy założeniach WARIANTU 4, gdy właściciel nieruchomości posiada 150 m² pokrycia eternitowego w zabudowie niskiej musi liczyć się z następującymi kosztami:

$$8 \text{ zł/m}^2 \times 150 \text{ m}^2 = 1200 \text{ zł}$$

Dofinansowanie z budżetu gminy w tym wariantie wynosi:

$$11 \text{ zł/m}^2 \times 150 \text{ m}^2 = 1\,650 \text{ zł}$$

$$6 \text{ zł/m}^2 \times 150 \text{ m}^2 = 900 \text{ zł}$$

$$\text{RAZEM} = 3\,750 \text{ zł}$$

Właściciele nieruchomości przy założeniach WARIANTU 4 pokryją koszty związane z zakupem i montażem nowego pokrycia dachowego.

Aby usunąć całość wyrobów azbestowych z terenu Miasta i Gminy do roku 2032 należałoby co roku usuwać ok. 1 725 m².

11. Ocena oddziaływania na środowisko

Zgodnie z art. 48 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r., Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.) w przypadku projektów dokumentów stanowiących niewielkie modyfikacje przyjętych już dokumentów możliwe jest, po uzgodnieniu z właściwymi organami, odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Zgodnie z art. 49 ww. ustawy przy odstąpieniu od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko bierze się pod uwagę następujące uwarunkowania:

- v charakter działań przewidzianych w dokumencie, w szczególności:
- v stopień, w jakim dokument ustala ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć, w odniesieniu do usytuowania, rodzaju i skali tych przedsięwzięć,
- v powiązania z działaniami przewidzianymi w innych dokumentach,
- v przydatność w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska,
- v powiązania z problemami dotyczącymi ochrony środowiska,
- v rodzaj i skalę oddziaływania na środowisko, w szczególności:
- v prawdopodobieństwo wystąpienia, czas trwania, zasięg, częstotliwość i odwracalność oddziaływań,
- v prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych,
- v prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska,
- v cechy obszaru objętego oddziaływaniem na środowisko, w szczególności:
- v obszary o szczególnych właściwościach naturalnych lub posiadające znaczenie dla dziedzictwa kulturowego, wrażliwe na oddziaływania, istniejące przekroczenia standardów jakości środowiska lub intensywne wykorzystywanie terenu,

-
- v formy ochrony przyrody w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody oraz obszary podlegające ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym.

Mając na uwadze powyższe przeanalizowano Program usuwania azbestu oraz wyrobów zawierających azbest na terenie miasta i gminy Słubice oraz projektu jego Aktualizacji pod kątem konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania ww. opracowań na środowisko.

11.1. Charakter działań przewidzianych w dokumencie

Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko miałaby dotyczyć projektu aktualizacji Programu usuwania azbestu oraz wyrobów zawierających azbest na terenie miasta i gminy Słubice.

11.2. Stopień, w jakim dokument ustala ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć, w odniesieniu do usytuowania, rodzaju i skali tych przedsięwzięć

Planowane przedsięwzięcia obejmują teren miasta i gminy Słubice, a ich skala jest lokalna. Zaplanowane działania mają charakter ciągły i nie inwestycyjny. Celem realizacji planowanych działań jest poprawa warunków gospodarki odpadami niebezpiecznymi (azbestowymi) na terenie miasta i gminy Słubice oraz podniesienie świadomości ekologicznej jej mieszkańców. Realizacja planowanych zadań nie będzie znacząco oddziaływała na środowisko, a wręcz przeciwnie przyczyni się do zabezpieczenia środowiska przed ewentualnym negatywnym oddziaływaniem na nie (zdrowie człowieka).

11.3. Powiązania z działaniami przewidzianymi w innych dokumentach

Zarówno krajowy jak i wojewódzki Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest nie przewidują na terenie miasta i gminy Słubice żadnych działań inwestycyjnych, mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Zapisy Programu oraz projektu jego Aktualizacji są spójne z wytycznymi planów wyższych szczebli. Realizacja zapisów Programu oraz innych działań zmierzających do oczyszczenia terenu miasta i gminy Słubice z wyrobów zawierających azbest powinna się opierać o następujące działania:

- v pozyskiwanie funduszy zewnętrznych na dofinansowanie usuwania wyrobów zawierających azbest,
- v przygotowanie i prowadzenie programów edukacyjno-informacyjnych skierowanych do poszczególnych grup społeczeństwa, w tym młodzieży,
- v szkolenie pracowników administracji publicznej,
- v egzekwowanie od mieszkańców obowiązku prowadzenia inwentaryzacji oraz oceny stanu wyrobów zawierających azbest, a także umieszczanie pozyskanych danych w odpowiedniej bazie danych,

-
- v monitorowanie i prowadzenie oceny stanu realizacji „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest...” oraz przedstawienie Radzie Miasta sprawozdania z przebiegu realizacji tego Programu.

11.4. Przydatność strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska

W projekcie Aktualizacji Programu usuwania azbestu oraz wyrobów zawierających azbest na terenie miasta i gminy Słubice nie przewidziano działań strategicznych pod względem zarówno wspierania zrównoważonego rozwoju, jak i wdrażania prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska.

11.5. Powiązania z problemami dotyczącymi ochrony środowiska

Działania zaplanowane do realizacji w projekcie Aktualizacji Programu usuwania azbestu oraz wyrobów zawierających azbest na terenie miasta i gminy Słubice na lata 2013 - 2032 mają na celu przede wszystkim poprawę świadomości ekologicznej mieszkańców gminy, w tym zachęcanie do działań mających na celu usuwanie wyrobów azbestowych. Przedmiotowy Program oraz jego Aktualizacja poza przybliżeniem tematu azbestu i zagrożenia związanego z użytkowaniem wyrobów zawierających azbest powinien być narzędziem wspomagającym przy ubieganiu się miasta i gminy Słubice o pozyskiwanie środków zewnętrznych na działania polegające na usuwaniu elementów budowlanych wykonanych z azbestu.

11.6. Rodzaj i skala oddziaływania na środowisko

Zaplanowane rozwiązania, poprzez poprawę stanu wiedzy mieszkańców w zakresie zagrożenia związanego z użytkowaniem wyrobów zawierających azbest, bezpiecznego postępowania z wyrobami oraz odpadami azbestowymi, będą oddziaływały korzystnie na środowisko. Dodatkowo działania te przyczynią się do ograniczenia negatywnego oddziaływania odpadów na powierzchnię ziemi. Prace polegające na usuwaniu azbestu będą wykonywały specjalistyczne firmy z uprawnieniami wymaganymi przepisami prawa. To pozwala wierzyć w gwarancje wykonania usług w sposób bezpieczny dla środowiska (w tym przede wszystkim zdrowie ludzi).

11.7. Prawdopodobieństwo wystąpienia, czas trwania, zasięg, częstotliwość i odwracalność oddziaływań

Działania przedstawione w Programie oraz projekcie jego Aktualizacji są i będą prowadzone cyklicznie i mają na celu podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców miasta i gminy Słubice w zakresie bezpiecznego dla środowiska

postępowania z wyrobami zawierającymi azbest oraz trwałą poprawę warunków gospodarki odpadami azbestowymi. Wskazane do realizacji w projekcie Programu działania wynikają z zapisów opracowań wyższych szczebli, a ich zasięg ograniczał się będzie wyłącznie do terenu miasta i gminy Słubice. Przedstawione działania mają na celu ochronę środowiska poprzez poprawę sytuacji w zakresie postępowania z wyrobami oraz odpadami zawierającymi azbest, dlatego też rozważanie ich odwracalności jest bezzasadne.

11.8. Prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych

Odpady azbestowe z terenu miasta i gminy Słubice kierowane są na najbliższe składowisko przystosowane do unieszkodliwiania tego typu odpadów, tj. Regionalny Zakład Utylizacji Odpadów. Wysypisko Chróścik ul. Małasińska 180, Gorzów Wlkp. Zgodnie z Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami dla województwa lubuskiego składowisko zaspokaja potrzeby powiatów województwa lubuskiego.

11.9. Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska

Celem nadrzędnym Programu jest poprawa stanu środowiska oraz zmniejszenie ryzyka wystąpienia zagrożenia zdrowia ludzi. Osiągnięcie tego celu realizowane będzie poprzez zapisy Programu gminnego, takie jak poprawa stanu świadomości ekologicznej mieszkańców na temat zagrożeń wynikających z niewłaściwego postępowania z wyrobami oraz odpadami zawierającymi azbest. Realizacja działań wskazanych w Programie ma na celu poprawę zdrowia ludzi oraz minimalizację zagrożenia dla środowiska, w związku z czym realizacja jego zapisów nie spowoduje wystąpienia ryzyka dla zdrowia bądź zagrożenia dla środowiska.

11.10. Cechy obszaru objętego oddziaływaniem na środowisko

Zadania zaplanowane do realizacji w Aktualizacji Programu usuwania azbestu oraz wyrobów zawierających azbest na terenie Miasta i Gminy Słubice na lata 2013 – 2032 to działania nie inwestycyjne dlatego też nie można odnieść ich do konkretnego usytuowania na obszarze gminy.

11.11. Obszary o szczególnych właściwościach naturalnych lub posiadające znaczenie dla dziedzictwa kulturowego, wrażliwe na oddziaływania, istniejące przekroczenia standardów jakości środowiska lub intensywne wykorzystywanie terenu¹

Przyroda Gminy Słubice jest bardzo zróżnicowana, na znacznej powierzchni występują tu obszary o bardzo wysokich walorach przyrodniczych. W zbiorze gmin

¹ Za Programem Ochrony Środowiska dla Gminy Słubice na lata 2009 - 2012

województwa lubuskiego Gmina Słubice należy zdecydowanie do grupy cenniejszych. Obszarem o bardzo wysokich, ponadregionalnych walorach przyrodniczych, a jednocześnie o najwyższym statusie ochronnym jest obszar doliny Odry, z rezerwatem Łęgi koło Słubic. Na jego terenie skupia się większość zarejestrowanych w obrębie gminy stanowisk rzadkich gatunków roślin i zwierząt oraz płatów ginących ekosystemów, w tym także tych o znaczeniu europejskim objętych programem Natura 2000. Wiele cennych elementów przyrody grupuje także ujściowy odcinek doliny Ilanki i jej obrzeża. Na uwagę zasługują szczególnie najlepiej zachowane w Zachodniej Polsce stanowiska żółwia błotnego i gniewosza. Najcenniejsze ekosystemy stanowią biotopy ukształtowane przez wieki pod wpływem rolniczej działalności człowieka, przede wszystkim koszenia i wypasu. Zaprzestanie bądź ograniczenie tej działalności uruchomiło procesy sukcesji roślinności. W niektórych miejscach gminy sukcesja na gruntach porolnych zaszła już tak daleko, że nie da się jej powstrzymać, jednak w wielu innych, przywrócenie dawnych systemów gospodarowania stwarza szanse powstrzymania degradacji bądź odtworzenia biotopów ginących gatunków. Szereg zagrożeń dla przyrody dotyczy ekosystemów leśnych. Jednym z nich jest juwenalizacja lasów w wyniku użytkowania rębego, powodująca zubożenie strukturalne i funkcjonalne oraz eliminację siedlisk wielu rzadkich gatunków owadów, ptaków i ssaków, między innymi pachnicy dębowej, kozioroga dębosza, bielika, bociana czarnego, kań, dzięcioła średniego i dużego i innych. Z ograniczenia powierzchni starodrzewi pośrednio wynika niedostatek martwego drewna (stojącego i leżącego) gatunków liściastych wpływający na eliminację lub utrzymanie w niskiej liczebności populacji wielu gatunków tzw. ksylofagów. W stosunku do innych obszarów teren Gminy Słubice obfituje w stare, obumierające drzewa, jednak większość z nich, a tym samym większość stanowisk ginących ksylofagów, koncentruje się w dolinie Odry. W wielu miejscach na terenie gminy widoczna jest ekspansja i konkurencja obcych gatunków drzew w lasach zniekształcająca skład gatunkowy, strukturę i zakłócająca prawidłowe funkcjonowanie ekosystemów. Dotyczy to przede wszystkim robinii akacjowej, wkraczającej w zniekształcone fragmenty, a także na murawy kserotermiczne. Mniej ekspansywnym gatunkiem domieszkowym jest także dąb czerwony. W dolinie Odry, szczególnie w rezerwacie Łęgi koło Słubic, gatunkiem bardzo ekspansywnym jest klon jesionolistny. Ekspansja obcych gatunków roślin, oprócz wcześniej wymienionych także czerwemchy amerykańskiej, popłochu pospolitego, barszczu Sosnowskiego, niecierpka drobnokwiatowego czy kolczurki klapowanej przyczynia się do zniekształcania, a w skrajnych przypadkach nawet eliminacji naturalnych zbiorowisk roślinnych. Zniekształcenie lasów, wynikające z dawnej, niewłaściwej gospodarki, przejawia się także nadmiernym udziałem sztucznych nasadzeń sosnowych na siedliskach lasów liściastych i mieszanych, powodującym przekształcenie struktury i zakłócenie funkcjonowania ekosystemów oraz ograniczenie populacji wielu gatunków roślin i zwierząt.

Potencjalnym zagrożeniem dla przyrody jest przekształcenie roślinności i trofii zbiorników wodnych w wyniku ich zanieczyszczania, a także wprowadzania obcych gatunków ryb powodujących szybko postępujące przekształcenia i degradację naturalnych zbiorowisk roślinności podwodnej i o liściach pływających, a także przekształcenia siedlisk gatunków rodzimych ryb. W centralnej i wschodniej części gminy, poza doliną Odry, istotnym zagrożeniem jest spadek poziomu wód gruntowych prowadzący do likwidacji lub przekształcenia śródpolnych i śródleśnych mokradeł, torfowisk i niewielkich zbiorników wodnych, będących siedliskiem rzadkich gatunków roślin, a przede wszystkim płazów. Zjawisko to ma wiele przyczyn, część z nich leży poza obszarem gminy i ma charakter globalny, jednak istotny wpływ mogą tu mieć także działania lokalne, między innymi pobór wód powierzchniowych i podziemnych do celów konsumpcyjnych. W ograniczonym stopniu zagrożeniom tym można przeciwdziałać

poprzez wdrażanie różnych form małej retencji. W niewielkim stopniu, szczególnie w centralnej i północnej części gminy zagrożeniem staje się eliminacja z krajobrazu, także w wyniku przywracania użytkowania rolniczego, podmokłych „nieużytków” - kompleksów wysokich szuwarów, powodująca ograniczenie miejsc lęgów wielu gatunków ptaków, siedlisk płazów itp. Zagrożeniem dla wielu gatunków zwierząt, ale przede wszystkim ptaków jest rozwój populacji obcych gatunków ssaków drapieżnych, przede wszystkim drapieżnictwo norki amerykańskiej i pojawiającego się ostatnio szopa pracza, a także możliwość ekspansji innych obcych gatunków powodująca straty wśród ptaków dorosłych oraz obniżanie sukcesu lęgowego ptaków wodnych i błotnych.

W obrębie gminy nie ma zlokalizowanych obszarów intensywnie wykorzystywanych oraz obszarów, na których stwierdzono przekroczenie standardów ochrony środowiska.

11.12. Formy ochrony przyrody w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody oraz obszary podlegające ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym^{2,3}

Na terenie gminy utworzono rezerwat przyrody „Łęgi koło Słubic. Rezerwat obejmuje obszar o powierzchni 397,94 ha podzielony na dwa kompleksy: leżący na południe od miasta obszar lasów liściastych o genezie łęgowej i północny, rozciągający między Słubicami a Nowym Lubuszem obszar terenów zalewowych (łąki i pastwiska), ekstensywnie użytkowanych rolniczo. Rezerwat jest w całości objęty programem Natura 2000.

Na terenie Gminy Słubice zlokalizowane są również obszary przyrodnicze Natura 2000, tj.:

- v Dolina Pliszki – PLH 080011,
- v Ujście Ilanki – PLH 080015,
- v Dolina Środkowej Odry – PLB 080004,
- v Łęgi Słubickie – PLH 080013.

Na terenie Gminy Słubice utworzono następujące użytki ekologiczne:

- v „Jezioro” w obrębie Kunowice (29,76 ha), Nadleśnictwo Rzepin,
- v „Drzecińskie Bagna” w obrębie Drzecin (9,70 ha), Nadleśnictwo Rzepin,
- v „Przy Torach” w obrębie Drzecin (15,30 ha), Nadleśnictwo Rzepin,
- v „Zakole” w obrębie Drzecin (7,57 ha), Nadleśnictwo Rzepin,
- v „Długie Bagno” w obrębie Nowe Biskupice (4,96 ha), Nadleśnictwo Rzepin,
- v „Bagna Biskupickie” w obrębie Nowe Biskupice (25,47 ha), Nadleśnictwo Rzepin,
- v „Rozległe Bagna nad Ilanką” w obrębie Rybocice (114,00 ha), Nadleśnictwo Rzepin.

Na terenie Gminy Słubice ustanowiono pomniki przyrody:

² Za Programem Ochrony Środowiska dla Gminy Słubice na lata 2009 – 2012

³<http://natura2000.gdos.gov.pl>

-
- v Słubice, ul. Kopernika – dąb szypułkowy, obwód 420 cm, wysokość 32 m, Rozp. Nr 41, woj. lubuskiego z dnia 19 maja 2006 roku, Dz. U. Nr 38;
 - v Słubice, ul. Wodna – dąb szypułkowy, obwód 370 cm, wysokość 28 m, Rozp. Nr 41, woj. lubuskiego z dnia 19 maja 2006 roku, Dz. U. Nr 38;
 - v Słubice, Plac Wolności – dąb szypułkowy, obwód 350 cm, wysokość 22 m, Rozp. Nr 41, woj. lubuskiego z dnia 19 maja 2006 roku, Dz. U. Nr 38;
 - v teren leśny w obrębie Drzecina, na działce nr ewid. 5/123 – dąb szypułkowy, obwód 385 cm, wysokość 19 m.

12. Wnioski

Niniejsza Aktualizacja programu usuwania azbestu dla Gminy Słubice „odświeża” istniejący Program przyjęty uchwałą Rady Miejskiej w Słubicach nr XXV/233/08 z dnia 2 października 2008 roku w sprawie przyjęcia „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Słubice”.

Zaktualizowaniu podlegają zwłaszcza dane dotyczące ilości materiałów zawierających azbest znajdujących się na terenie Gminy Słubice sporządzone w postaci nowej inwentaryzacji stanowiącej załącznik do aktualizacji, a także stan prawny i nowe regulacje w zakresie ustaw i rozporządzeń, opis dotychczas podjętych działań i realizacji Programu. Przewidywany koniec realizacji Programu wyznaczony został zgodnie z Programem Oczyszczania Kraju z Azbestu i przypada na rok 2032. Data ta wydaje się odległa jednak z uwagi na znaczną ilość materiałów zawierających azbest oraz znaczne koszty, które będą poniesione należy systematycznie realizować założenia Programu.

W niniejszym dokumencie przedstawiono również elementy strategicznej oceny oddziaływania aktualizacji programu. Z uwagi na kosmetyczne zmiany w dokumencie dokonano próby oceny mającej na celu odstępnie od konieczności przeprowadzania takiej oceny.

Zgodnie bowiem z art. 48 ust 2 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko odstępnie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, może dotyczyć wyłącznie projektów dokumentów stanowiących niewielkie modyfikacje w ustaleniach przyjętych już dokumentów lub projektów dokumentów dotyczących obszarów w granicach jednej gminy. Mając na uwadze, że warunki wskazane w cytowanym powyżej artykule są spełnione oraz uwzględniając wyniki przeprowadzonej powyżej analizy uwarunkowań wskazanych w art. 49 ww. ustawy, stwierdza się brak uzasadnionych przesłanek wskazujących na zasadność przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu aktualizacji programu usuwania wyrobów zawierających azbest na lata 2013 – 2032 dla Gminy Słubice.

13. Bibliografia

- v Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032, Warszawa 2009.
- v Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla województwa lubuskiego, Zielona Góra, Grudzień 2006.

-
- v Program usuwania azbestu oraz wyrobów zawierających azbest na terenie Miasta i Gminy Słubice, 2008r.
 - v Plan gospodarki odpadami dla województwa lubuskiego na lata 2012 – 2017 z perspektywą do 2020 roku.
 - v Program ochrony środowiska dla Gminy Słubice na lata 2009 – 2012.
 - v www.bazaazbestowa.gov.pl.
 - v www.nfosigw.gov.pl.
 - v www.wfosigw.zgora.pl.
 - v www.bosbank.pl/?page=kredyt_lubuskie.

14. Załączniki

1. Inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest - GMINA SŁUBICE.
2. Wzór wniosku o dofinansowanie.
3. Wzór regulaminu przyznawania dofinansowania ze środków budżetu gminy Słubice.

Załącznik do PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST NA LATA 2013 – 2032 DLA GMINY SŁUBICE- aktualizacja
Inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest - GMINA SŁUBICE

Ilości azbestu w poszczególnych miejscowościach Gminy w zabudowaniach należących do osób fizycznych

Miejscowość	Ilość wyrobów azbestowych	
	m2	Mg
Słubice	5 436,4	59,80
Pławidło	1435	15,785
Kolonia Lubusz	480	5,28
Drzecin	5957,1	65,53
Lisów	1033,6	11,37
Golice	8481	93,30
Stare Biskupice	2010	22,11
Nowe Biskupice	240	2,640
Kunowice	1945	21,395
Kunice	220	2,420
Rybocice	1157	12,727
Świecko	3441	37,85
Nowy Lubusz	950	10,450

RAZEM	32 786	361
--------------	---------------	------------

Słubice

ADRES	RODZAJ ZABUDOWY	POWIERZCHNIA	RODZAJ WYROBÓW	STAN	OCENA PRZYDATNOŚCI
ul. Drzymały 4	budynek gospodarczy/szopka/wykończenie dachu/ogrodzenie	31,5/16,4/5,80/27,5 = 81,20	faliste	niemalowane	II
ul. Drzymały 10	budynek gospodarczy	80	faliste	niemalowane	III
ul. Drzymały 10	budynek gospodarczy	60	faliste	niemalowane	III
ul. Drzymały 41	budynek gospodarczy	15	faliste	niemalowane	III
ul. Drzymały 9	budynek gospodarczy	50	faliste	niemalowane	III
ul. Drzymały 9	budynek gospodarczy	80	faliste	niemalowane	III
ul. Folwarczna	garaże za blokami	400	faliste	niemalowane	III
ul. Grzybowa	garaże	80	faliste	niemalowane	II
ul. Grzybowa 10	budynek gospodarczy	60	faliste	niemalowane	III
ul. Grzybowa 11	budynek gospodarczy	40	faliste	niemalowane	III
ul. Grzybowa 12/2	budynek gospodarczy	15	faliste	niemalowane	III
ul. Grzybowa 13	budynek gospodarczy	30	faliste	niemalowane	III
ul. Grzybowa 14/1	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	166/70= 236	faliste	niemalowane	III

ul. Grzybowa 19/2	budynek mieszkalny	160	faliste	niemalowane	III
ul. Grzybowa 16	budynek mieszkalny	160	faliste	niemalowane	III
ul. Grzybowa 17/2	budynek mieszkalny	180	faliste	niemalowane	III
ul. Grzybowa 17b	budynek mieszkalny	260	faliste	niemalowane	III
ul. Grzybowa 19	Budynek mieszkalny/zabudowa gospodar- cza/szopki	170/36,5/65,7 = 272,2 w tym 28 m² płyty zdemontowane z bud. gospodarczego	faliste	niemalowane	II
ul. Grzybowa 19/1	budynek mieszkalny	120	faliste	niemalowane	III
ul. Grzybowa 19/1	budynek gospodarczy	40	faliste	niemalowane	III
ul. Grzybowa 21/2	budynek mieszkalny	120	faliste	niemalowane	III
ul. Grzybowa 21/2	budynek gospodarczy	50	faliste	niemalowane	III
ul. Grzybowa 22/1	budynek mieszkalny	120	faliste	niemalowane	III
ul. Grzybowa 22/1	budynek gospodarczy	60	faliste	niemalowane	III
ul. Grzybowa 22/2	budynek mieszkalny	120	faliste	niemalowane	III
ul. Grzybowa 5	budynek mieszkalny	100	faliste	niemalowane	II
ul. Grzybowa 5	budynek gospodarczy	80	faliste	niemalowane	III
ul. Konstytucji 3 Maja 23	budynek mieszkalny	110	faliste	malowane	III
ul. Konstytucji 3	budynek gospodarczy	25	faliste	malowane	III

Maja 35					
ul. Konstytucji 3 Maja 36	budynek gospodarczy	25	faliste	malowane	III
ul. Konstytucji 3 Maja 38	budynek gospodarczy	60	karo	niemalowane	III
ul. Konstytucji 3 Maja 44	budynek gospodarczy	60	faliste	malowane	III
ul. Mieszka 1	budynek gospodarczy	30	faliste	niemalowane	III
ul. Mieszka 8	budynek mieszkalny	20	faliste	niemalowane	II
ul. Nocznickiego 19	budynek gospodarczy/płyty zdemontowane	122,5/250 = 372,5			
ul. Nocznickiego 37	budynek gospodarczy	80	faliste	niemalowane	III
ul. Nocznickiego 38	budynek gospodarczy	180	faliste	niemalowane	II
ul. Nocznickiego 42	budynek gospodarczy	80	faliste	niemalowane	III
ul. Piska 7	budynek gospodarczy	10	faliste	niemalowane	III
ul. Powstania Wielkopolskiego	budynek gospodarczy	140	faliste	niemalowane	III
ul. Rzepińska 4	budynek gospodarczy	80	faliste	niemalowane	III
ul. Sportowa 29	budynek gospodarczy	20	faliste	niemalowane	II
ul. Witosa 1	budynek gospodarczy	10	faliste	niemalowane	III

ul. Witosa 2	budynek gospodarczy	120	faliste	niemalowane	II
ul. Wojska Polskiego 111	budynek gospodarczy	40	faliste	niemalowane	III
ul. Wojska Polskiego 58	budynek gospodarczy	60	faliste	niemalowane	III
ul. Zawadzkiego	budynek gospodarczy	800	faliste	niemalowane	III
ul. Al. Niepodległości 10	Budynek gospodarczy	44,5	faliste	niemalowane	III
	RAZEM	5436,4			

Pławidło

ADRES	RODZAJ ZABUDOWY	POWIERZCHNIA	RODZAJ WYROBÓW	STAN	OCENA PRZYDATNOŚCI
Pławidło 1	budynek gospodarczy	50	faliste	niemalowane	III
Pławidło 2	budynek gospodarczy	80	faliste	niemalowane	III
Pławidło 3	budynek gospodarczy	90	faliste	niemalowane	III
Pławidło 4	budynek gospodarczy	40	faliste	niemalowane	III
Pławidło 5	budynek mieszkalny	120	faliste	niemalowane	II

Pławidło 9	budynek mieszkalny	160	faliste	niemalowane	III
Pławidło 11/1	budynek gospodar- czy	120	faliste	niemalowane	III
Pławidło 11/1	budynek mieszkalny	5	faliste	niemalowane	III
Pławidło 12	budynek gospodar- czy	120	faliste	niemalowane	II
Pławidło 17	budynek mieszkalny	100	faliste	niemalowane	III
Pławidło 18	budynek gospodar- czy	100	faliste	niemalowane	III
Pławidło 20	budynek gospodar- czy	180	faliste	niemalowane	II
Pławidło 19	budynek gospodar- czy	80	faliste	niemalowane	III
Pławidło 21	budynek gospodar- czy	80	faliste	niemalowane	III
Pławidło 22	budynek gospodar- czy	30	faliste	niemalowane	II
Pławidło 25	budynek gospodar- czy	80	faliste	niemalowane	III
	RAZEM	1435			

Kolonia Lubusz

ADRES	RODZAJ ZABUDOWY	POWIERZCHNIA	RODZAJ WYROBÓW	STAN	OCENA PRZYDATNOŚCI
Kolonia Lubusz 32a	budynek mieszkalny	160	faliste	niemalowane	III
Kolonia Lubusz 29a	budynek mieszkalny	160	faliste	niemalowane	II
Kolonia Lubusz 27	budynek mieszkalny	160	faliste	niemalowane	III
	RAZEM	480			

Drzecin

ADRES	RODZAJ ZABUDOWY	POWIERZCHNIA	RODZAJ WYROBÓW	STAN	OCENA PRZYDATNOŚCI
Drzecin	sala	800	faliste	niemalowane	III
Drzecin obok Kościoła	budynek gospodarczy	60	faliste	niemalowane	I
Drzecin obok Kościoła	budynek mieszkalny	310	faliste	niemalowane	III

Drzecin obok Kościoła	budynek gospodarczy	40	faliste	niemalowane	III
Drzecin 8	budynek mieszkalny	60	faliste	niemalowane	III
Drzecin 8	budynek gospodarczy	100	faliste	niemalowane	II
Drzecin 11	budynek gospodarczy	850	faliste	niemalowane	III
Drzecin 12	budynek gospodarczy	60	faliste	niemalowane	I
Drzecin 15	budynek mieszkalny	100	faliste	niemalowane	III
Drzecin 25	budynek gospodarczy	30	faliste	niemalowane	III
Drzecin 26	budynek gospodarczy	40	faliste	niemalowane	III
Drzecin 27	budynek gospodarczy	80	faliste	niemalowane	III
Drzecin 28	budynek gospodarczy	1500	faliste	niemalowane	III
Drzecin 29	budynek gospodarczy	100	faliste	niemalowane	III
Drzecin 30	budynek mieszkalny	160	faliste	niemalowane	III
Drzecin 30	budynek gospodarczy	50	faliste	niemalowane	III
Drzecin 31	budynek mieszkalny/zabudowa gospodarcza	23,30/88,80 = 112,1	faliste	niemalowane	III
Drzecin 32	budynek gospodarczy	1100	faliste	niemalowane	II
Drzecin 34	budynek gospodarczy	180	faliste	niemalowane	III
Drzecin 35	budynek mieszkalny	210	faliste	niemalowane	II

Drzecin 35	budynek gospodarczy	15	faliste	niemalowane	III
	RAZEM	5157,1			

Lisów

ADRES	RODZAJ ZABUDOWY	POWIERZCHNIA	RODZAJ WYROBÓW	STAN	OCENA PRZYDATNOŚCI
Lisów 1	budynek gospodarczy	40	faliste	niemalowane	III
Lisów 7a	budynek gospodarczy	40	faliste	niemalowane	III
Lisów 8	budynek gospodarczy	120	faliste	niemalowane	III
Lisów 9	budynek gospodarczy	60	faliste	niemalowane	II
Lisów 10	budynek gospodarczy	50	faliste	niemalowane	III
Lisów 12	budynek gospodarczy/płyty zdemontowane	105,6/83=188,6	faliste	niemalowane	I
Lisów 20	budynek mieszkalny	140	faliste	niemalowane	III

Lisów 20	budynek gospodarczy	80	faliste	niemalowane	III
Lisów 22	budynek gospodarczy	150	faliste	niemalowane	III
Lisów 24	budynek gospodarczy	45	faliste	niemalowane	II
Lisów 35	budynek gospodarczy	120	faliste	niemalowane	III
	RAZEM	1033,6			

Golice

ADRES	RODZAJ ZABUDOWY	POWIERZCHNIA	RODZAJ WYROBÓW	STAN	OCENA PRZYDATNOŚCI
ul. Jasna 1, 1a, 1b, 1c	budynek mieszkalny	380	faliste	niemalowane	III
ul. Jasna 10	budynek gospodarczy	25	faliste	niemalowane	III
ul. Jasna 11	budynek gospodarczy	30	faliste	niemalowane	II
ul. Jasna 12	budynek gospodarczy	40	faliste	niemalowane	III
ul. Jasna 7	budynek gospodarczy	200	faliste	niemalowane	III
ul. Jasna 7	budynek mieszkalny	210	faliste	niemalowane	III

ul. Jasna 8	budynek gospodar- czy	60	faliste	niemalowane	III
ul. Jasna 9	budynek gospodar- czy	60	faliste	niemalowane	III
ul. Lipowa 2a	budynek gospodar- czy	80	faliste	niemalowane	III
ul. Lipowa 5	budynek gospodar- czy	750	faliste	niemalowane	III
ul. Ogrodowa 1	budynek mieszkalny	400	faliste	niemalowane	III
ul. Ogrodowa 1a	budynek mieszkalny	400	faliste	niemalowane	III
ul. Ogrodowa 6	budynek gospodar- czy	30	faliste	niemalowane	III
ul. Słoneczna	składowane luzem	4	faliste	niemalowane	I
ul. Słoneczna 1	budynek gospodar- czy	40	faliste	niemalowane	II
ul. Słoneczna 3	budynek mieszkalny	1100	faliste	niemalowane	III
ul. Słoneczna 3	budynek gospodar- czy	400	faliste	niemalowane	III
ul. Słoneczna 4	budynek gospodar- czy	650	faliste	niemalowane	III
ul. Słoneczna 5	budynek mieszkalny	100	faliste	niemalowane	III
ul. Słoneczna 5	budynek gospodar-	300	faliste	niemalowane	III

	czy				
ul. Słoneczna 6	budynek gospodar- czy	120	faliste	niemalowane	III
ul. Słoneczna 8	budynek mieszkalny	240	faliste	niemalowane	III
ul. Słoneczna 8	budynek gospodar- czy	160	faliste	niemalowane	III
ul. Słoneczna 9	budynek gospodar- czy	30	faliste	niemalowane	III
ul. Słoneczna 11	budynek gospodar- czy	50	faliste	niemalowane	III
ul. Słubicka	opuszczony budynek	120	faliste	niemalowane	I
ul. Słubicka 2	budynek gospodar- czy	40	faliste	niemalowane	III
ul. Słubicka 2	budynek mieszkalny	120	faliste	niemalowane	III
ul. Słubicka 11	Budynek gospodar- czy	162	faliste	niemalowane	II
ul. Słubicka 24	budynek gospodar- czy	80	faliste	niemalowane	III
ul. Wodna 2	budynek gospodar- czy	40	faliste	niemalowane	III
ul. Wodna 7	budynek gospodar- czy	1300	faliste	niemalowane	II
ul. Wodna 7	budynek gospodar-	350	faliste	niemalowane	II

	czy				
ul. Zielona 3	budynek gospodar- czy	250	faliste	niemalowane	III
ul. Zielona 6	budynek gospodar- czy	100	faliste	niemalowane	III
ul. Zielona 16a	budynek mieszkalny	60	faliste	niemalowane	III
	RAZEM	8481			

Stare Biskupice

ADRES	RODZAJ ZABUDO- WY	POWIERZCHNIA	RODZAJ WYROBÓW	STAN	OCENA PRZYDATNOŚCI
Stare Biskupice 2	budynek mieszkalny	200	faliste	niemalowane	III
Stare Biskupice 3	budynek mieszkalny	140	faliste	niemalowane	III
Stare Biskupice 5	budynek gospodarczy	140	faliste	niemalowane	III
Stare Biskupice 7	budynek mieszkalny	160	faliste	niemalowane	III
Stare Biskupice 7	budynek gospodarczy	100	faliste	niemalowane	III

Stare Biskupice 8	budynek mieszkalny	160	faliste	niemalowane	III
Stare Biskupice 8	budynek gospodarczy	100	faliste	niemalowane	III
Stare Biskupice 11	budynek gospodarczy – budynek po „PGR-owski”	1157	faliste	niemalowane	III
Stare Biskupice 19	budynek mieszkalny	140	faliste	niemalowane	II
Stare Biskupice 19	budynek gospodarczy	60	faliste	niemalowane	III
Stare Biskupice 15	budynek gospodarczy	100	faliste	niemalowane	III
Stare Biskupice 14	budynek gospodarczy	110	faliste	niemalowane	III
Stare Biskupice 13	budynek mieszkalny	200	faliste	niemalowane	III
Stare Biskupice 20/3	budynek mieszkalny	120	faliste	niemalowane	II
Stare Biskupice 20/2	budynek mieszkalny	120	faliste	niemalowane	III
Stare Biskupice 20/2	budynek gospodarczy	60	faliste	niemalowane	III
Stare Biskupice 22	budynek gospodarczy	100	faliste	niemalowane	III
	Razem	3062			

Nowe Biskupice

ADRES	RODZAJ ZABUDOWY	POWIERZCHNIA	RODZAJ WYROBÓW	STAN	OCENA PRZYDATNOŚCI
Nowe Biskupice 7a	budynek gospodarczy	30	faliste	niemalowane	III
Nowe Biskupice 15	budynek gospodarczy	20	faliste	niemalowane	III
Nowe Biskupice 19	budynek gospodarczy	80	faliste	niemalowane	III
Nowe Biskupice 23	budynek gospodarczy	110	faliste	niemalowane	III
	RAZEM	240			

Kunowice

ADRES	RODZAJ ZABUDOWY	POWIERZCHNIA	RODZAJ WYROBÓW	STAN	OCENA PRZYDATNOŚCI
ul. Dworcowa 1	budynek gospodarczy	5	faliste	niemalowane	III
ul. Dworcowa 5c	budynek gospodarczy	60	faliste	niemalowane	III

ul. Dworcowa 14	budynek gospodar- czy	20	faliste	niemalowane	III
ul. Dworcowa 15	budynek gospodar- czy	40	faliste	niemalowane	III
ul. Dworcowa 16a	budynek gospodar- czy	40	faliste	niemalowane	III
ul. Dworcowa 16b	budynek gospodar- czy	80	faliste	niemalowane	II
ul. Dworcowa 16c	budynek gospodar- czy	40	faliste	niemalowane	II
ul. Dworcowa 16d	budynek gospodar- czy	60	faliste	niemalowane	III
ul. Dworcowa 22a	budynek gospodar- czy	60	faliste	niemalowane	III
ul. Dworcowa 23	budynek gospodar- czy	50	faliste	niemalowane	II
ul. Dworcowa 25	budynek gospodar- czy	20	faliste	niemalowane	III
ul. Łąkowa 3	budynek gospodar- czy	20	faliste	niemalowane	III
ul. Słubicka 1a	budynek gospodar- czy	20	faliste	niemalowane	III
ul. Słubicka 3	budynek gospodar- czy	20	faliste	niemalowane	III

ul. Słubicka 11	budynek gospodar- czy	160	faliste	niemalowane	III
ul. Szkolna 9	budynek mieszkalny	100	faliste	niemalowane	III
ul. Szkolna 12	budynek mieszkalny	160	faliste	niemalowane	III
ul. Zielona za stacją paliw	budynek gospodar- czy	60	faliste	niemalowane	III
ul. Zielona 1	budynek gospodar- czy	910	faliste	niemalowane	III
ul. Zielona 3	budynek gospodar- czy	20	faliste	niemalowane	III
	RAZEM	1945			

Kunice

ADRES	RODZAJ ZABUDOWY	POWIERZCHNIA	RODZAJ WYROBÓW	STAN	OCENA PRZYDATNOŚCI
Kunice	budynek opuszczony	100	faliste	niemalowane	III
Kunice 7	budynek gospodarczy	40	faliste	niemalowane	III
Kunice 21	budynek gospodarczy	80	faliste	niemalowane	III
	RAZEM	220			

Rybocice

ADRES	RODZAJ ZABUDOWY	POWIERZCHNIA	RODZAJ WYROBÓW	STAN	OCENA PRZYDATNOŚCI
Rybocice	składowane luzem	30	faliste	niemalowane	III
Rybocice 3	budynek gospodarczy	40	faliste	niemalowane	III
Rybocice 4	budynek mieszkalny	25	faliste	niemalowane	III
Rybocice 13	budynek gospodarczy	80	faliste	niemalowane	III

Rybocice 19	budynek mieszkalny	160	faliste	niemalowane	I
Rybocice 22	budynek gospodar- czy	130	faliste	niemalowane	III
Rybocice 23	budynek mieszkalny	6	faliste	niemalowane	III
Rybocice 23	budynek gospodar- czy	20	faliste	niemalowane	III
Rybocice 24	budynek mieszkalny	6	faliste	niemalowane	III
Rybocice 24	budynek gospodar- czy	20	faliste	niemalowane	III
Rybocice 27	budynek gospodar- czy	120	faliste	niemalowane	III
Rybocice 33	budynek gospodar- czy	40	faliste	niemalowane	III
Rybocice 37	budynek gospodar- czy	20	faliste	niemalowane	III
Rybocice 39	budynek gospodar- czy	20	faliste	niemalowane	III
Rybocice 40	budynek mieszkalny	120	faliste	niemalowane	III
Rybocice 40	budynek gospodar- czy	60	faliste	niemalowane	II
Rybocice 44a	budynek gospodar- czy	60	faliste	niemalowane	III
Rybocice 47	budynek gospodar-	80	faliste	niemalowane	III

	czy				
Rybcice 48	budynek mieszkalny	120	faliste	niemalowane	III
	RAZEM	1157			

Świecko

ADRES	RODZAJ ZABUDOWY	POWIERZCHNIA	RODZAJ WYROBÓW	STAN	OCENA PRZYDATNOŚCI
Świecko 12	budynek mieszkalny	160	faliste	niemalowane	III
Świecko 13	budynek mieszkalny	210	faliste	niemalowane	III
Świecko 14	budynek gospodarczy	90	faliste	niemalowane	III
Świecko 19	budynek mieszkalny	180	faliste	niemalowane	III
Świecko 19	budynek gospodarczy	20	faliste	niemalowane	III
Świecko 19b	Budynki gospodarcze/wiata	1203/398 = 1601	faliste	niemalowane	III
Świecko 20a	budynek mieszkalny	160	faliste	niemalowane	III
Świecko 20b	budynek mieszkalny	160	faliste	niemalowane	II
Świecko 20b	budynek gospodar-	80	faliste	niemalowane	III

	czy				
Świecko 20c	budynek gospodar- czy	60	faliste	niemalowane	III
Świecko 22	budynek mieszkalny	120	faliste	niemalowane	III
Świecko 24/1	budynek mieszkalny	170	faliste	niemalowane	III
Świecko 28a	budynek mieszkalny	250	faliste	niemalowane	III
Świecko 28a	budynek gospodar- czy	80	faliste	niemalowane	III
Świecko 31	budynek gospodar- czy	100	faliste	niemalowane	III
	RAZEM	3441			

Nowy Lubusz

ADRES	RODZAJ ZABU- DOWY	POWIERZCHNIA	RODZAJ WYROBÓW	STAN	OCENA PRZYDATNOŚCI
Nowy Lubusz 2	budynek gospodar- czy	80	faliste	niemalowane	III
Nowy Lubusz 4	budynek gospodar- czy	20	faliste	niemalowane	III

Nowy Lubusz 6	budynek mieszkalny	120	faliste	niemalowane	III
Nowy Lubusz 7	budynek gospodar- czy	10	faliste	niemalowane	I
Nowy Lubusz 11	budynek gospodar- czy	100	faliste	niemalowane	III
Nowy Lubusz 12	budynek gospodar- czy	80	faliste	niemalowane	III
Nowy Lubusz 12	budynek gospodar- czy	10	faliste	niemalowane	III
Nowy Lubusz 17	budynek gospodar- czy	210	faliste	niemalowane	III
Nowy Lubusz 21	budynek gospodar- czy	40	faliste	niemalowane	I
Nowy Lubusz 22	budynek gospodar- czy	100	faliste	niemalowane	III
Nowy Lubusz 23	budynek gospodar- czy	180	faliste	niemalowane	III
	RAZEM	950			

Firmy prywatne

ADRES	RODZAJ ZABUDOWY	POWIERZCHNIA	RODZAJ WYROBÓW	STAN	OCENA PRZYDATNOŚCI
Złomix Słubice, ul. Wojska Polskiego	budynek gospodarczy	5000	faliste	niemalowane	III
Słubice ul. Folwarczna-wiata	budynek gospodarczy	400	faliste	niemalowane	III
Zakład Mięsny Słubice ul. Powstańców Wielkopolskich	budynek gospodarczy	600	faliste	niemalowane	III
Centrum Ogrodnicze - Agromex ul. Wojska Polskiego	budynek gospodarczy	1300	faliste	niemalowane	III
Drzecin 57 69-100 Słubice	budynki gospodarcze	4527	faliste	niemalowane	III
	RAZEM	11827			

Budynki po byłych „Państwowych Gospodarstwach Rolnych”

ADRES	RODZAJ ZABUDOWY	POWIERZCHNIA	RODZAJ WYROBÓW	STAN	OCENA PRZYDATNOŚCI
-------	-----------------	--------------	----------------	------	--------------------

Słubice os. Krasińskiego	budynek gospodar- czy	100	faliste	niemalowane	I
Słubice os. Krasińskiego	budynek gospodar- czy	10000	faliste	niemalowane	II
Słubice os. Krasińskiego	budynek gospodar- czy	1800	faliste	niemalowane	I
Pławidło	budynek gospodar- czy	5500	faliste	niemalowane	II
Pławidło	budynek gospodar- czy	500	faliste	niemalowane	I
Kolonia Lubusz	budynek gospodar- czy	2500	faliste	niemalowane	II
Lisów	budynek gospodar- czy	14000	faliste	niemalowane	II
Golice	budynek gospodar- czy	4600	faliste	niemalowane	III
Golice ul. Słubicka	budynek gospodar- czy	9000	faliste	niemalowane	II
Stare Biskupice	budynek gospodar- czy	1800	faliste	niemalowane	II
Rybcice	budynek gospodar- czy	2000	faliste	niemalowane	II
Swiecko	budynek gospodar-	6500	faliste	niemalowane	II

	czy				
	RAZEM	58300			

Ogródki działkowe

ADRES	RODZAJ ZABUDOWY	POWIERZCHNIA	RODZAJ WYROBÓW	STAN	OCENA PRZYDATNOŚCI
Jutrzenka	ogródki działkowe	350	faliste	niemałowane	III
Zorza	ogródki działkowe	350	faliste	niemałowane	III
Komes	ogródki działkowe	350	faliste	niemałowane	III
	RAZEM	1050			

Łączna ilość wyrobów azbestowych na terenie Gminy Słubice

Rodzaj obiektu	Pokrycia dachowe (m2)
Zabudowa jednorodzinna (osoby fizyczne)	32 786
Zabudowaniach po „PGR-owskich”	59 457
Zabudowaniach należących do firm prywatnych	11 827
Ogródkach działkowych	1 050
RAZEM	105 120

Kolorem żółtym oznaczono nieruchomości zinwentaryzowane w 2013 roku.